İ'TİKAT

RİSALESİ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ● اَلرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ●
مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ● اِيَّاكَ نَعْبُدُ وَاِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ●
اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ● صِرَاطَ الَّذِينَ اَنْعَمْتَ
عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّٓالِّينَ ●

"Bizi dosdoğru yola kavuştur. Kendilerine inam (lütuf ve ikram) **da bulunduğun kimselerin yoluna; gazaba uğramışların ve sapmışların** (yoluna) **değil."**

(Fatiha Suresi 6-7)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَاَنَّ هٰذَا صِرَاط۪ي مُسْتَق۪يماً فَاتَّبِعُوهُۚ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ سَب۪يلِه۪ۜ ذٰلِكُمْ وَصّٰيكُمْ بِه۪ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

"Şüphesiz ki işte bu, benim dosdoğru yolumdur. Buna uyun. (Başka) **yollara uymayın. Çünkü O yollar sizi onun** (Allah'ın) **yolundan ayırır. İşte sakınmanız için** (Allah) **size bunları vasiyet** (emr) **etti."** *(En'am Suresi:153)*

MÜELLİF DERKİ:

İşte bu risalede açıklanan inançlar, beş vakit namazın her rekatında kavuşmak için dua ettiğimiz ve uymakla emredildiğimiz "Sırat-ı Müstekim" ehli olan 'Ehli Sünnet ve'l cemaat' in dosdoğru görüşleridir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

MUKADDİME

ÖNSÖZ

Şüphesiz bu dünyaya gelen her insan için ilk olarak elde etmesi gereken en önemli şey imandır. Dünya ve ahiret saadeti bu imanla yaşayıp bu imanla ölmeye bağlıdır.

Ameller hususunda müsamaha varsa da itikat hususunda hiç bir yanılmanın ve eksikliğin affı yoktur.

Bundan dolayı şirkin dışındaki günahlar hakkında Allah'ın dilemesine bağlı olarak affı mağfiret sözü varsa da şirk üzere ölenin asla affedilmeyeceği, Cennet yüzü görmeyip Cehennemden çıkamayacağı kesindir.

Öyleyse ebedi kurtuluş arayan herkesin her şeyden evvel iman konusu üzerinde durarak Allah indinde yüzünü ak edecek sağlam bir inanca sahip olması gerekir.

Ancak şu var ki her: "İnandım" diyenin imanı Allah katında muteber değildir.

Resulullah *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)* de arkasından ümmetinin yetmiş üç fırkaya ayrılacağını, bunlardan yetmiş ikisinin dalalette kalıp "Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat"tan ibaret olan tek bir fırkanın kurtulacağını defaatla açıklamıştır.

İşte elinizdeki bu kitap sizlere bu Fırkay-ı Naciye (kurtulacak fırka) nın neye nasıl inandıklarını ve bu cemaattan olabilmek için inanılması gereken şartları, anlayacağınız bir dilde madde madde beyan etmektedir.

Bu kitapta zikredilen hususları bilip bellemeden ve böylece inanmadan aklı, zekası ve rütbesi ne olursa olsun hiç bir ferdin ahirette kurtulması mümkün değildir.

O halde Allah ve Resûlü tarafından bize sarkıtılan bu ipe sımsıkı tutunarak istenilen sağlam inanca sahip olmalı ve bu marifetlerden mahrum olan insanlara ulaşıp bu eseri acilen ulaştırmalıyız ki, belki de bu sayede bir insan daha Ehl-i Sünnet inancıyla ölme nimetine mazhar olarak ebedi azaptan kurtulur.

Bu risalemizdeki ilimleri halka ulaştırmak günümüzün en önemli meselesidir.

Zira bugün insanlar neye nasıl inanacaklarını şaşırmış bir şekilde bocalamaktadırlar. İşte bu gibi insanlara bu eseri ulaştırmak onlara yapılacak en büyük hayırdır.

Bu konuda daha önce bir çok kitap yazılmışsa da kimisi kısalığından yeterli olmamakta kimisi de dilinin ağırlığı ve uzunluğundan dolayı istifadeyi azaltmaktadır.

Ama, bu kitap her kesim insana hitap edecek ve ikna edecek niteliktedir.

Allah-u Tealâ'dan niyazımız, insanlara acıyarak imanla ölmelerini temin etmek için kaleme aldığımız bu risalemizi bize de acıyarak imanla çene kapamamıza vesile kılmasıdır.

Şüphesiz duaları hakkıyla işiten ve kabul eden ancak O'dur.

Ahmed Mahmud ÜNLÜ
(Cübbeli Hoca) 1998

İ T İ K A T
(İNANÇ)

DİN: Allah-u Tealâ tarafından konulan bir kanundur ki, insanlara yaratılışlarındaki gaye ve hedefi, Allah-u Tealâ'ya ne suretle ibadet yapılacağını bildirir.

Din insanları, güzel olanı seçmeleriyle, hayırlı olan şeylere götürür.

Bu ilahi kanunu Peygamberler vahiy suretiyle Cenab-ı Hak'tan öğrenerek insanlara ulaştırmışlardır.

İMAN: Allah-u Tealâ'ya ve Peygamber Efendimiz *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)* in Allah-u Tealâ tarafından getirdiği "Ahkam'ı İlahiyye" (İlahi hükümler) in tamamına inanmak ve kabullenmekten ibarettir.

İSLAM: İmanla aynı manadadır. Dolayısıyla her mümin, müslim; her müslim de mümindir. Gerçi lugat itibarıyla iman, inanmak; islâm ise teslimiyet ve boyun eğmek anlamlarına gelmekteyse de din açısından ikisinin de hükmü birdir.

İMAN ŞARTLARI:

﴿ اٰمَنْتُ بِاللّٰهِ وَمَلٰئِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَبِالْقَدَرِ

وَشَرِّهِ مِنَ اللّٰهِ تَعَالٰى وَالْبَعْثُ بَعْدَ الْمَوْتِ حَقٌّ اَشْهَدُ اَنْ لَا

اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ﴾

(Amentü billahi ve melaiketihi ve kütübihi ve rusülihi velyevmil ahiri ve bil kaderi hayrihi ve şerrihi minallahi Tealâ velba'sü ba'delmevti hakkun eşhedü en la ilahe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühu ve Resûlühü)

(Manası)

"Ben, Allah-u Tealâ'ya, meleklerine, kitaplarına, Resul (Peygamber) **lerine, ahiret gününe, kader** (takdir edilen şeyler) **in hayırlısı ve şerlisi** (yaratılmak yönünden) **Allah-u Tealâ'dan olduğuna inandım.**

Öldükten sonra dirilmek de haktır. Ben şehadet ederim ki Allah (-u Tealâ) **dan başka hiçbir ilah yoktur. Ve yine şehadet ederim ki, Muhammed** *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)* **Allah** (-u Tealân) **ın kulu ve Resûlüdür."**

Bilindiği üzere iman şartları altıdır.

1- (آمَنْتُ بِاللّٰهِ) ALLAH'A İNANMAK

Tabiki Allah'a inanmak için evvela onu tanımak lazımdır. Yahudi ve Hıristiyanlar da Allah'a inandıklarını söylemektelerse de; "Allah'ın oğlu ve hanımı var" şeklindeki sapık inançlarından dolayı Allah'a inanmaları muteber sayılmamıştır.

Dolayısıyla Allah'a inanmak, onun: "Varlığına, birliğine, doğmadığına, doğurmadığına, oğlu kızı ve hanımı bulunmadığına, eşi dengi olmadığına, bütün kemal sıfatlarla muttasıf olup, bütün noksan sıfatlardan münezzeh olduğuna" inanmak demektir ki bu hususta daha geniş malumat ileride görülecektir.

O halde Allah-u Tealâ hakkında şuna inanmalıyız ki, **"Allah-u Tealâ varlığı vacip olan, yokluğu düşünülemeyen ve varlığı zatından olup hiçbir kimseye muhtaç olmayan bir zattır."**

Allah-u Tealâ, tektir. Zatında da sıfatlarında da hiç bir ortağı yoktur.

Allah-u Tealâ, bütün kemal sıfatlarla mevsuf (üstün sıfatlara sahip) **olup, noksan sıfatların tümünden münezzeh** (son derece uzak) **tır.**

Allah-u Tealâ hiç bir icap (kimsenin zorlaması) **olmaksızın dilediğini yapan, hiç şüphesiz mahlukatı yaratan ve her yaptığını bir hikmete dayalı olarak yerli yerinde yapandır.**

2 – (وَمَلٰئِكَتِهِ) MELEKLERE İNANMAK

Melekler, değişik şekillerde görülebilen, zor işlere Allah'ın izniyle güçleri yeten latif cisimler (nurani varlıklar)**dır.**

Melekler, erkeklikten, dişilikten, yemekten içmekten, abdest bozmaktan, doğmaktan, doğurmaktan münezzehtirler.

Gece gündüz hiç durmadan tesbih ederler. Allah'a isyan etmezler, emrolunanı yaparlar.

Meleklerden kimisi Hak Tealâ'yı bilmek ve O'ndan gayrisiyle meşgul olmaktan son derece sakınma vasfında müsteğrak olmuş (dalmış)tırlar.

Onlardan bazısı Rabbisinin emriyle işleri tedbir etmekte (yönetmekte)dir. Onlardan kimisi semavi (gök ehli), kimisi de erazi (yer ehli)dir.

Meleklere dişi isimleri takıp böylece resimlerini yapmak, insanı kâfir edecek sapık bir inançtır.

Meleklerin Peygamberleri (büyükleri) başlıca dört tane olup, bunlardan Cebrail *(Aleyhisselam)*, Peygamberlere vahiy getirmek, harp ve zelzele gibi afetleri yönetmekle, Mikail *(Aleyhisselam)*, rızıkları takip etmekle, İsrafil *(Aleyhisselâm)* kulların amellerini kontrol ile, Azrail *(Aleyhisselâm)* ise ruhları almakla görevlidirler.

Melekler Allah-u Tealâ'dan izinsiz hiç bir şeyi kendiliklerinden yapamadıkları için herhan-

gi bir nedenle onlar hakkında kötü konuşmak ve onlara düşman olmak, gerçekte Allah'a düşmanlık sayıldığından insanı dinden çıkarır.

Bu husus Yahudilerin Cebrail *(Aleyhisselâm)* a düşmanlığı ile ilgili olarak Bakara Suresinin 97-98. ayet-i kerimelerinde zikredilmiştir.

3 - (وَكُتُبِهِ) KİTAPLARA İNANMAK

Allah-u Tealâ yüzdört kitap indirmiş olup bunların dördü büyük kitap yüzü ise sahifelerden ibarettir.

Bu kitaplarda Allah-u Tealâ'nın emir ve nehileri (yasakları) vaad ve vaidi (müjde ve tehditleri) mevcut olup, hepsi Allah-u Tealâ'nın kelâmıdır.

Bu kitaplara karşı vazifemiz, onların Allah-u Tealâ'dan geldiğine inanıp, Kur'anı Kerim gelmekle diğerlerinin okunmalarının, yazılmalarının ve bazı hükümlerinin neshedilmiş (geçersiz kılınmış) olduğunu bilmemizdir.

Bugün okuyup amel etmekle emrolunduğumuz tek ilahi kitap, Kur'an-ı Hakimdir ve onun hükmü kıyamete kadar geçerlidir.

Dört büyük kitaptan Tevrat, Musa *(Aleyhisselâm)* a, Zebur, Davud *(Aleyhisselâm)* a, İncil, İsa *(Aleyhisselâm)* a, Kur'an-ı Kerim de Muhammed *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)* e indirilmiştir.

Kur'an-ı Kerim'in bütün ayetlerine inanmak gereklidir. Bir ayetini inkâr, tümünü inkâr sayılır.

Dolayısıyla namaz, abdest ayetlerine inanıp da, faizin haramiyeti gibi, muamelatla, hırsızın kolunun kesilmesi gibi, ukubat (cezalar) la ilgili ayetleri inkâr etmek, insanı kıpkızıl kâfir eder.

Çünkü faizin yasaklığı, Bakara Suresinin 275. ayetinde, kol kesme cezası da Maide Suresinin 38. ayetinde zikredilmektedir.

İslam dini ve Allah'ın yolu anlamına gelen "Şeriat"ı inkâr etmek de kâfirliktir. Zira Şeriat'a uymak, Casiye Suresinin 18. ayeti kerimesinde Peygamberimiz *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)* e, dolayısıyla bütün ümmetine Allah-u Tealâ'nın en büyük emirlerinden biridir.

4 - (وَرُسُلِهِ) PEYGAMBERE İNANMAK

Allah-u Tealâ'nın resüllerine iman, onların "Allah-u Tealâ tarafından kullarını müjdeleyici ve korkutucu, onlara din ve dünya işlerinde muhtaç oldukları bilgileri açıklayıcı olarak gönderilmiş kullar" olduklarına inanmaktır.

PEYGAMBERDE ARANAN ŞARTLAR

1 - Erkeklik,
2 - Hür olmak,
3 - Doğruluk,
4 - Emanet (güvenilirlik),

5 - Adalet,

6 - Tebliğ (kimseden çekinmeden hakkı duyurma),

7 - Akıl, zeka, fetanet ve görüş gücünün zirvesine ulaşmak

PEYGAMBERDE OLMAMASI GEREKEN VASIFLAR

1 - Ana-babasının zinaya bulaşması,

2 - Katılık, kabalık, sertlik gibi kötü huylar,

3 - Alaca ve cüzzam gibi insanları nefret ettiren ayıplar,

4 - Yol üzerinde yemek yemek gibi mürüeti ihlal eden (kişiliğe zarar veren) işler,

5 - Hıcamet (kan almak) gibi düşük mesleklerle iştigal,

6 - Ümmetin kabulünü engelleyecek her türlü amel ve vasıf

Şu bilinmelidir ki peygamberler genel manada küfrün ve yalanın bütün çeşitlerinden, büyük günahlardan ve bir lokma çalmak gibi insanları nefret ettiren küçük günahlardan ve diğer küçük günahları kasten işlemekten müber-ra (uzak)tırlar.

Peygamberlerin ilki Adem *(Aleyhisselâm)* olup, sonuncusu Muhammed *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)* dir.

Bu ikisi arasında bir rivayet: "Yüzyirmi dört bin," bir rivayet: **"İki yüz yirmi dört bin"** Peygamber geçmiştir.

Sayıları hakkında kesin bir rakam vermeyip, "Allah tarafından gönderilen bütün Peygamberlere inandım" demek daha uygundur.

Bu Peygamberlerin hepsine inanmak gerekli olup birini inkâr hepsini inkâr sayılır. Bu Peygamberlerin Allah (Celle Celalühü) tarafından getirdikleri ayetlere inanmak gereklidir.

Dolayısıyla Peygamber *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)*in buyurduğu kesinlikle bilinen sağlam senetli hadisleri inkâr etmek, Kur'an ayetlerini inkâr gibi insanı kâfir eder.

Peygamberlerden üç yüz onüç tanesi hem Resul hem de Nebi olup diğerleri sadece Nebi'dir.

Resul: "Kendisine yeni bir kitap veya değişik bir hüküm vahyedilen zat," Nebi ise: "Kendinden evvelki Peygamberin Şeriatına uymakla emrolunan kimsedir."

Kur'an-ı Kerim'de isimleriyle anılan ve nübüvvetleri hususunda ittifak bulunan peygamberler yirmibeş tanedir. Bunlar:

1 - Adem *(Aleyhisselâm)*,

2 - Nuh *(Aleyhisselâm)*,

3 - Hud *(Aleyhisselâm)*,

4 - İdris *(Aleyhisselâm)*,

5 - Salih *(Aleyhisselâm)*,

6 - İbrahim *(Aleyhisselâm)*,

7 - İsmail *(Aleyhisselâm)*,

8 - İshak *(Aleyhisselâm)*,
9 - Yakup *(Aleyhisselâm)*,
10 - Yusuf *(Aleyhisselâm)*,
11 - Musa *(Aleyhisselâm)*,
12 - Harun *(Aleyhisselâm)*,
13 - Şuayb *(Aleyhisselâm)*,
14 - Zekeriya *(Aleyhisselâm)*,
15 - Yahya *(Aleyhisselâm)*,
16 - İsa *(Aleyhisselâm)*,
17 - Davud *(Aleyhisselâm)*,
18 - Süleyman *(Aleyhisselâm)*,
19 - İlyas *(Aleyhisselâm)*,
20 - Elyesa *(Aleyhisselâm)*,
21 - Zülkifl *(Aleyhisselâm)*,
22 - Eyyüb *(Aleyhisselâm)*,
23 - Yunus *(Aleyhisselâm)*,
24 - Lut *(Aleyhisselâm)*,
25 - Muhammed *(Aleyhisselâm)*,

Salavatüllahi ala nebiyyina ve aleyhim ecmain.

Resullerden beş tanesi, **"Ülü'l-Azm"** olup bunlar da Nuh, İbrahim, Musa, İsa ve Muhammed Mustafa *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)*dir.

Bunların en üstünü, kainatın efendisi sevgili Peygamberimiz Muhammed Mustafa'dır.

5 - (وَالْيَوْمِ الْآخِرِ) AHİRET GÜNÜNE İNANMAK

Öldükten sonra dirilip Allah-u Tealâ'nın huzurunda hesaba çekilerek, herkesin yaptığının karşılığını bulacağı ahiret alemine inanmak, Allah-u Tealâ'ya inanmak gibi zaruri bir meseledir.

Malesef günümüzde müslüman olduklarını söyledikleri halde öldükten sonra dirilmek hakkında şüphesi olanlar vardır. Halbuki bu husus şüphe kaldırmayan iman esaslarından biri olarak "Amentü" de yer almıştır.

Nitekim altı esas sayıldıktan sonra okunan: (وَالْبَعْثُ بَعْدَ الْمَوْتِ حَقٌّ) **"Ölümden sonra dirilmek haktır"** cümlesi de ahirete imanın önemine dikkat çekmektedir.

6 - (وَبِالْقَدَرِهِ وَشَرِّهِ مِنَ اللهِ تَعَالَى)

KADERE, HAYIR VE ŞERRİN YARATILMAK BAKIMINDAN ALLAH-U TEALÂ'DAN OLDUĞUNA İNANMAK.

Kader, Allah'ın sırlarından bir sır olup, bu hususta çok konuşup yorum yapmaya müsait değildir.

Ancak her müslümanın şuna inanması gerekmektedir ki, alemlerin yaratılmasın-dan sonsuza kadar olup bitecek hiç bir şey rastgele olmayıp, her şey Allah-u Tealâ'nın kaderiyle, takdiriyle, ayarlamasıyla, düzenlemesiyle, iradesiyle ve kudretiyle meydana gelmektedir.

Dolayısıyla yaratılmak bakımından hayır da şer de, iyi de kötü de, sevap da günah da Allah tarafındandır.

Ancak Allah-u Tealâ kulun yaptığı hayırdan razı olup şerre rıza göstermemektedir.

Böyleyken de imtihan olsun için kulun yapmak istediği ve gücünü kullandığı kötülükleri yaratmaktadır.

Mevla Tealâ, kulunu günah işlemeye zorlamayıp, şerleri kulunun irade ve kudretini (istek ve gücünü) kötüye kullanması neticesinde yarattığından, hiç bir şekilde mesul değildir. Kullar ise yaptıklarından sorumlu olacaklardır.

İTİKADÎ MEZHEPLER

SORU : İtikadi mezhepler kaç kısımdır?

CEVAP : İki kısımdır. "Ehl-i Sünnet", "Ehl-i Bid'at"

SORU : Ehl-i Sünnet ne demektir?

CEVAP : Peygamber Efendimiz *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)* ve ashabının gittiği yoldan gidenlerdir.

Zira Avf İbn-i Malik *(Radıyallahu Anh)* dan rivayet edilen bir hadis-i şerifte Resulullah *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

عَنْ عَوْفِ بْنِ مَالِكٍ (رضى الله تعالى عنه) قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: اِفْتَرَقَتِ الْيَهُودُ عَلىٰ اِحْدىٰ وَسَبْعِينَ فِرْقَةً فَوَاحِدَةٌ فِى الْجَنَّةِ وَسَبْعُونَ فِى النَّارِ وَافْتَرَقَتِ النَّصَارىٰ عَلىٰ ثِنْتَيْنِ وَسَبْعِينَ فِرْقَةً فَاِحْدىٰ وَسَبْعُونَ فِى النَّارِ وَوَاحِدَةٌ فِى الْجَنَّةِ وَالَّذِى نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ ؛ لَتَفْتَرِقَنَّ اُمَّتِى عَلىٰ ثَلاَثٍ وَسَبْعِينَ فِرْقَةً وَاحِدَةٌ فِى الْجَنَّةِ وَثِنْتَانِ وَسَبْعُونَ فِى النَّارِ قِيلَ يَا رَسُولَ اللهِ ؛ مَنْ هُمْ ؟ قَالَ : اَلْجَمَاعَةُ .

"Yahudiler yetmişbir fırkaya ayrıldılar. (Bunlardan) **biri Cennette, yetmişi ateştedir.**

Hristiyanlar da yetmiş iki fırkaya ayrılmıştır. (Onlardan da) **yetmiş-bir fırka ateşte, biri cennettedir.**

Muhammed'in canı (kudret) **elinde bulunan** (Allah-u Tealâ'y)**a yemin ederim ki elbette benim ümmetim yetmiş üç fırkaya ayrılacaktır. Bir fırka Cennette yetmiş iki fırka ateştedir.**

Bunun üzerine: "Ya Resulullah! Cennette olan fırka kimlerdir?" diye sorulduğunda, Resulullah: *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)*: "(Ehl-i Sünnet Ve'l) **Cemaattır"** diye cevap verdi. *(İbn-i Mace, Fiten: 17, No: 3992 2/1322 Ebu Davud, Sünnet: 1 No: 4596 2/608 Ahmed İbn-i Hanbel, Müsned No: 8404 3/229)*

Abdullah İbn-i Amr *(Radıyallahu Anh)* dan rivayet edilen diğer bir hadis-i şerifte de Resulullah *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur.

عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عَمْرٍو (رضى الله عنه) قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : وَسَتَفْتَرِقُ أُمَّتِى عَلٰى ثَلاَثٍ وَسَبْعِينَ مِلَّةً كُلُّهَا فِى النَّارِ غَيْرَ وَاحِدَةٍ قِيلَ وَمَا تِلْكَ الْوَاحِدَةُ ؟ قَالَ : مَا اَنَا عَلَيْهِ الْيَوْمَ وَاَصْحَابِى .

"Yakında benim ümmetim yetmiş üç fırkaya bölünecektir ki, bunların biri dışında hepsi ateştedir."

O zaman: "O bir hangisidir? diye sorulunca, Resulullah *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)*:

"Bugün, benim ve ashabımın, üzerinde bulunduğu (yoldan gidenler) **dir"** buyurdu. *(Ali El-Mütteki, Kenzül-Ummal No: 1060, 1/211)*

SORU : Ehl-i Sünnet kaç kısımdır?

CEVAP: Üç kısımdır.

1 - Selefiyye,

2 - Matürîdîyye,

3 - Eş'arîyye

SORU : Selefiyye kimlerdir?

CEVAP: Ashab-ı Kiram ve tabii'in mezhebini kendilerine mezheb edinmiş fakihler (fıkıh alemleri) ve muhaddisler (hadis alimleri)dir.

Bunlar, Allah-u Tealâ Hazretlerinin isimlerini ve sıfatlarını ayet ve hadislerde beyan edildiği üzere Allah-u Tealâ'nın şanına uygun bir şekilde ispat edip, te'vile (yorum yapmaya) kalkışmayanlardır.

Meselâ: Ebu Hureyre *(Radıyallahu Anh)* ın rivayet ettiği bir hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

عَنْ اَبِي هُرَيْرَةَ (رضى الله عنه) قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: يَنْزِلُ رَبُّنَا تَبَارَكَ وَتَعَالَى كُلَّ لَيْلَةٍ اِلَى سَمَاءِ الدُّنْيَا حِينَ يَبْقَى ثُلُثُ اللَّيْلِ الْآخِرُ يَقُولُ : مَنْ يَدْعُونِي فَاَسْتَجِيبَ لَهُ مَنْ يَسْاَلُنِي فَاُعْطِيَهُ مَنْ يَسْتَغْفِرُنِي فَاَغْفِرَلَهُ » .

"Gecenin son üçte biri kaldığı zaman (imsak vaktinde önceki vakitlerde) **Ulu ve Yüce olan Rabbimiz her gece dünya semasına** (şekilden münezzeh olduğu halde) **iner ve:**

'Bana kim dua eder ki, onun duasına icabet edeyim! Benden kim hacet (dilek) **ister ki, ona** (dileğini) **vereyim! Benden kim mağfiret diler ki, onu mağfiret edeyim!' buyurur."**

(Buhari, Teheccür: 14 No: 1094 1/384 Müslim, Salatü'l-Müsafirin: 24 No: 758 1/521 Ebu Davut, Sünnet: 21 No: 4733 2/647 Tirmizi, Deavat: 79 No: 3498 5/526 İbn-i Mace, İkametü's-Salat: 182, No: 1366 1/435 Darimi, Salat: 168 No: 1/1451, 52 1/369 Muvatta,' Kur'an: No: 496 Shf. 130 Ahmed İbn-i Hanbel No: 7626 3/90)

Selefiyye mezhebi bu hadis-i şerifte geçen **"Rabbimiz iner"** sözünü hakiki manasından başka bir mana ile te'vil etmeyip, "Rabbimiz, keyfiyetini (şeklini) bilmediğimiz bir halde iner," diyerek bu inişi Allah-u Tealâ'nın şanına yakışır bir şekilde ifade etmişlerdir.

Yine böylece ayet ve hadislerde Allah-u Tealâ'ya isnad edilen el, yüz, ayak gibi ifadeler de bu kabildendir.

SORU : Ebu Mansur-u Matürîdî kimdir?

CEVAP: İmam Ebu Mansur-u Matürîdînin adı Muhammed'dir. Hicretin 280. yılında, Buhara ilçelerinden bir ilçe olan Maturid'de doğmuş-

tur. Ve bu köye nisbet edilerek kendisine: "Matürîdî" denilmiştir.

Ehl-i Sünnet itikadını müdafaa etmekte ve batıl inançları akli ve nakli deliller getirirek reddetmekte büyük çaba göstermiş ve bu hususta önemli kitaplar yazmıştır. Bu itibarla Maveraü'n-Nehr'de Hanefilerin imamı olmuştur.

Binaenaleyh Hanefi mezhebinde bulunan müslümanların çoğunluğu inanç ve itikatta Ebu Mansur-u Maturidi'ye bağlıdırlar.

Hicri 333 yılında Semerkant'ta vefat etmiştir. Üstadımız Hacı Mahmud efendi Hazretleri ile birlikte kabri şerifini ziyaret etmek bu fakire nasip olmuştur.

SORU : İmam-ı Eş'arî kimdir?

CEVAP: İmam-ı Eş'arî'nin ismi Ali, babasının adı da İsmail'dir. Hicretin 260. yılında Basra'da doğmuş, 324. yılında Bağdat'da ansızın vefat etmiştir.

Kendisi Şafii mezhebine bağlı idi. Maliki ve Şafii mezhebine bağlı olanların hemen hemen hepsi, Hanefi'lerin bir kısmı ve Hanbelilerin bazı ileri gelenleri itikat konularında İmam Ebu'l-Hasen El-Eş'arî'ye uyarlar.

SORU : Eş'arîler kimlerdir?

CEVAP: Ebu'l-Hasen El-Eş'arî'yi itikat hususunda imam kabul eden kişilerdir.

SORU :Matürîdî mezhebi ile Eş'arî mezhebi arasındaki ihtilaflar nasıl yorumlanmalıdır?

CEVAP: Bu iki mezheb arasında temel prensiplerde ayrılık yoktur. Ancak; ikinci derecede bulunan bazı meselelerde görünüşteki ifade değişikliğine dayanan ayrılıklar var ise de, her iki mezhebin hedefleri birdir.

SORU : Ehl-i Bid'at kimlerdir?

CEVAP: Asr-ı saadetten sonra ortaya çıkmış, Şer'i bir delile dayanmayan bazı inanç ve davranışları benimseyen gruplardır.

Diğer bir ifade ile Sünni kelâmcılara göre: Allah-u Tealâ'yı bir şeye benzetme veya Allah-u Tealâ'yı cisim olarak kabul etme gibi aşırı görüşlere sapmayan Selef alimleri ile Matürîdîye ve Eş'arîye dışında kalan fırkaların tamamı Ehl-i Bid'at'dır.

SORU : Ehl-i Bid'at'ı Ehl-i Sünnet'ten ayıran temel özellikler nelerdir?

CEVAP: Bu özellikleri aşağıdaki ana noktalarda toplamak mümkündür:

1 - Nasların (ayet ve hadislerin) ruhuna ve İslâm'ın temel yönelişlerine vakıf olmamak.

Nitekim Mutezile'nin, mürtekib-i kebire (büyük günah işleyen bir kimse) yi ne mümin ne de kâfir saymaları bu kabildendir.

Halbuki bir çok ayet-i kerime ve hadis-i şeriflerde hiç bir günahın insanı dinden çıkartmayacağı açıkça belirtilmiştir.

2 - Yabancı kültürlerin etkisi altında kalıp ayet ve hadisleri uzak yorumlarla te'vil etmek.

Sapık Mutezile fırkasının:

«وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَاضِرَةٌ اِلَى رَبِّهَا نَاظِرَةٌ»

"O gün bir takım yüzler aydındır. Rabbisine bakıcıdır." *(Kıyamet Suresi: 22-23)*

Ayet-i kerimelerini: "Rablerinin emrini bekleyicidirler" diye te'vil etmeleri son derece yanlıştır ve uzak bir yorumdur.

3 - Kur'an'ın kendisine has üslup ve Arap dilinin ifade özelliklerine bakmaksızın bazı ayetlerin ve hadislerin zahirîne takılıp kalmak.

Yine aynı fırkanın:

« لَا تُدْرِكُهُ الْاَبْصَارُ »

"Gözler O'nu idrak edemez." *(En'am suresi: 103 den)*

Ayet-i kerimesini: "Gözler Allah-u Tealâ'yı göremez" diye tefsir etmeleri, Arap dilinin özelliklerini gözardı etmelerindendir.

Zira idrak, anlamak ve kavramak manalarına gelmektedir ki, burada, Allah-u Tealâ'nın öz zatının kimse tarafından idrak edilemeyeceği, tam manasıyla anlaşılamayacağı, gören göz tarafından kuşatılamayacağı açıklanmak istenmiştir.

Yoksa şekilsiz, örneksiz ve idraksiz bir görme reddedilmemiştir. Aksine bir çok ayet ve hadislerde bu husus ispat edilmiştir.

4 - Ayet ve hadislerin yorumlanmasında peşin ve indi görüşleri, ayet ve hadislerin murat (kastedilen) manalarına hakim kılmak.

İbn-i Teymiye ve sapık yandaşlarının:

« اَلرَّحْمٰنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوٰى »

"Rahman arşın üzerine istiva etti." *(Taha Suresi: 5)*

Ayet-i celilesine: "Rahman arşın üzerine oturdu." diye mana vermeleri ve bir çok hadis-i şeriflerde:

"Allah-u Tealâ'nın nüzulü" ile ilgili geçen ifadeleri, bildiğimiz manada inmekle tefsir etmeleri, ayet ve hadislerden kastedilen manaları anlamamazlıktan gelmektir. *(Kevseri, Mekalat, Fitenül Mücessime, Sh. 397)*

Zira burada anlatılmak istenen, Allah-u Tealâ'nın, zatına layık bir istiva ile arşa hükmetmesidir.

Oturmak, kalkmak, inmek, çıkmak gibi işler ise sonradan yaratılanlara mahsus olduğundan:

« لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ »

"O'nun (Allah-u Tealâ'nın) **benzeri hiç bir şey yoktur."** *(Şura Suresi: 11)* ayet-i kerimesiyle Allah-u Tealâ'dan uzak tutulmuştur.

Yine böylece zamanımızda bulunan bazı kimselerin, Mehdi ve Deccal ile ilgili hadis-i şerifleri kendi görüşlerine göre yorumlamaları, gerçek Mehdi ile hiç alakası olmayan kimseleri Mehdi ilan edip, hakiki Deccal'dan çok uzak olanları Deccallıkla vasıflamaları, Ehl-i Sünnetin görüşlerine hiç uymamaktadır.

Evet! Hazreti Mehdi'den evvel onun öncüsü olmak üzere bir takım Mehdi denebilecek alimler, Deccal'dan önce de onun hazırlıkçısı olan Deccalların çıkacağı hadis-i şeriflerde zikredilmiştir.

Fakat gerçek Mehdi'nin kıyamete yakın çıkacağı, hakiki Deccal ile savaşacağı ve İsa *(Aleyhisselâm)* ın ona yardım etmek üzere gökten ineceği hakkında, inkârı insanı kâfir edecek derecede kati ve mütevatir hadis-i şerifler bulunmaktadır ki biz bunların bir kısmını **"Nüzü'l-i Mesih"** isimli (5 numaralı) risalemizde açıklamışızdır.

Bu sapıkların iddiasına göre ise Mehdi de Deccal da gelmiş geçmiş fakat ne İsa *(Aleyhisselâm)* inmiş ne de kıyamet kopmuştur.

5 - İslâm'ın ilk neslini oluşturan ve onu her yönüyle sonraki nesillere aktaran Ashab-ı Kiram *(Radıyallahu Anhüm)*a karşı iyi niyetli olmamak.

Onların, özellikle dini ilgilendiren rivayet, anlayış ve uygulamalarına değer vermeyip, kendi indi yorumlarını onların üstünde tutmak.

Nitekim Şia fırkasının Ebubekir, Ömer ve Osman *(Radıyallahu Anhüm)* hazaratını sevmemeleri, Hazreti Muaviye ve onunla birlikte bulunan onbin sahabiyi kâfir saymaları ve onların dini hükümlerle ilgili rivayetlerini reddetmeleri bu maddenin en güzel örneğidir.

Yine aynı fırkanın, çıplak ayağa meshetmeyi ve Müt'a nikahını kabul etmeleri, Sahabenin nakil ve tatbiklerine itibar etmeyip kendi yorumlarını onlara tercih ettiklerinin göstergesidir.

6 - Peygamber Efendimiz *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)* in Kavli, Fiilî ve Takriri sünnetine karşı menfi (olumsuz) bir tavır takınmak.

Nitekim bazı kimselerin Resulullah *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)* in emrettiği ve tatbik ettiği sakal ve sarık gibi önemli sünnetleri kabul etmedikleri ve daha nice sünnetleri hafife alıp reddettikleri görülmektedir.

7 - Kur'an ve İslâm'ın temel prensipleriyle bağdaştığı halde kendi görüşleriyle bağdaştıramadıkları bazı hadis-i şerifleri mütevatir olmadıkları gerekçesiyle reddetmek.

Nitekim Şia mezhebi Ebubekir ile Ömer *(Radıyallahu Anhüma)* nın fazileti hakkındaki bir çok hadis-i şerifleri inkâr etmektedirler.

8 - Kendi mezhep anlayışlarını desteklemek amacıyla hadis uydurmak veya bu tür hadisleri rivayet etmek.

Meselâ Şia mezhebi, halifeliğin Ebubekir *(Radıyallahu Anh)* dan evvel Hazreti Ali'ye ait olduğu hususunda bir çok hadis uydurmuşlardır.

Nitekim Aliyyül-Kari *(Rahimehullah)*, Şia'nın Ehl-i Beytin fazileti hakkında üçyüz bin hadis uydurduklarını nakletmiştir. *(El-esrarü-l-Merfua, Sh. 454)*

9 - Ashab-ı Kiram'dan itibaren oluşan Cumhur-u Müslimin'in (çoğunluğun) din anlayışından kopup ayrılmak, azınlık halet-i ruhiyesi içerisinde karşı grupları küfür (kâfirlik) le itham etmek (suçlamak).

Nitekim günümüzdeki Vehhabi fırkası, Matürîdî ve Eş'arî gibi Ehl-i Sünnet'in temsilcilerini ve mensuplarını kâfir sayarak bu vartaya (uçuruma) düşmüşlerdir.

10 - Dinin temel hükümlerini, ayet ve hadislerin ruhundan ve Cumhur Ulema'nın görüşlerinden kopararak, sürekli tartışmaya açık tutmak.

Şimdi bir takım sapıklar türemiş, Vakfe'nin arefe günü olması gerektiği ile ilgili sağlam hadis-i şerifler ve Cumhur'un ittifakı varken Vakfe'nin hac aylarının herhangi bir gününde yapılabileceğini söyleyecek kadar ileri gitmişlerdir.

SORU : Ehl-i Bid'at'ın itikad yönünden hükmü nedir?

CEVAP: Zarurat-ı Diniye'yi (dinde kesin sabit olan hükümleri) kabul etmekle birlikte, bunların herhangi birini ortadan kaldırma sonucunu doğurmayan yorumları benimseyenler küfre nisbet edilemez (kâfir sayılamaz).

Sadece İslam'ın dosdoğru yolundan sapmış "Fırak-ı Dalle" olarak isimlendirilirler. *(Şehristani, El-Milel Ven-Nihal: 1/203)*

Burayı şöyle bir misalle açıklayalım: Şia mezhebinden Ebu Bekri Sıddık *(Radıyallahu Anh)* ın sahabeliğin inkâr edenler veya Hazreti Âişe *(Radıyallahu Anha)* ya iftira edenler kâfir olurlar.

Zira Hazreti Sıddık'ın sahabeliği ve Âişe anamızın beraati (zinadan uzaklığı) Kur'an-ı Kerim ile sabittir.

Fakat bu gibi kesin hükümleri kabul edipte Hazreti Ali'nin diğer halifelerden üstün olduğunu iddia edenler ve onları sevmeyenler kâfir sayılmasalar da sapık olduklarında hiç şüphe yoktur.

ALLAH-U TEALÂ'NIN ZATÎ VE SIFATLARIYLA İLGİLİ İTİKADIMIZ:

SORU : **Bir müslümanın Allah-u Tealâ'ya olan inancı ne şekilde olmalıdır?**

CEVAP: Allah-u Tealâ'nın zatıyla ve sıfatlarıyla bir olduğuna inanması şeklinde olmalıdır.

SORU : **Allah-u Tealâ'nın zatıyla ve sıfatlarıyla bir olmasının manası nedir?**

CEVAP: Zatı ve sıfatları hususunda eşi ve benzerinin olmamasıdır. (Fıkhu'l-Ekber)

SORU : **Allah-u Tealâ'nın sıfatları kaç kısımdır?**

CEVAP: Tenzihi (Selbi), Subuti ve Fiilî olmak üzere üç kısımdır.

SORU : Tenzihi (Selbi), **sıfatlar ne demektir?**

CEVAP: Allah-u Tealâ'ya nelerin isnad edilemeyeceğini anlatan sıfatlardır.

SORU : Tenzihi (Selbi) **sıfatlar nelerdir?**

CEVAP: Tenzihi (Selbi) sıfatlar altı tanedir;

1 - Vücut,

2 - Kıdem,

3 - Beka,

4 - Vahdaniyet,

5 - Muhalefetün Li'l-Havadis,

6 - Kıyam bi nefsihi

SORU : Vücut ne demektir?

CEVAP: Yokluğu düşünülmemektir. Bazı itikat kitaplarında vücut sıfatını tenzihi (selbi) sıfatlardan saymayıp, ona "Sıfatı Nefsiyye" denilmiştir. *(Muvazzah ilm-i Kelâm, Osmanlıca shf. 118)*

SORU : Kıdem ne demektir?

CEVAP: Varlığının başlangıcı olmamak

SORU : Beka ne demektir?

CEVAP : Varlığının sonu olmamak

SORU : Vahdaniyet ne demektir?

CEVAP : Ortağı bulunmamak

SORU : Muhalefetün Li'l-Havadis ne demektir?

CEVAP: Yaratılmışlara hiç bir yönden benzememek.

SORU : Kıyam bi nefsihi ne demektir?

CEVAP: Varlığı için başkasına muhtaç olmamak

Görüldüğü gibi bu sıfatlarla, uluhiyete (ilahlığa) nisbet edilmesi mümkün olmayan;

1 - Yokluk,

2 - Varlığın başlangıcı olma,

3 - Varlığın sonu olma,

4 - Ortağı bulunma,

5 - Yaratılmışlara benzeme,

6 - Varlığı için başkasına muhtaç olma, kavramları selb (nefy) edilmiştir. Bu itibarla da bu sıfatlara "Selbi" sıfatlar denilmiştir.

Ayrıca: "Kelâm ilmi" ile alakalı kültür geliştikten sonra Selbi sıfatlar çoğaltılmıştır.

Şöyleki: Muteber kitaplarımızdan olan "Akaid-i Nesefi" de selbi sıfatlara şunlar da eklenmiştir.

Allah-u Tealâ:

1 - Araz (renkler ve hareketler gibi, kendi başına duramayan, belirebilmesi için bir cevhere muhtaç olan şey),

2 - Cisim (yer kaplayan, eni, boyu, yüksekliği olan madde),

3 - Cevher (başlıbaşına durabilen madde),

4 - Şekle bürünen,

5 - Sınırlandırılan,

6 - Nicelenen,

7 - Hacimli olan,

8 - Birleşik parçalardan teşekkül etmiş olan,

9 - Sonu olan,

10 - Mahiyet ve keyfiyeti olan,

11 - Mekan tutan,

12 - Üzerinden zaman geçen,

13 - Kendisine bir şey benzeyen,

14 - Herhangi bir şey ilim ve kudretinin dışında kalan bir varlık değildir. (Nesefi: 31-36)

SORU : Sübûtî sıfatlar ne demektir?

CEVAP: Allah-u Tealâ'nın zatına nisbet edilen ve O'nun ne olduğunu ifade eden sıfatlar demektir. Bu sıfatlara "Zatîye, Vücudiye" sıfatları da denilir.

SORU : Sübûtî sıfatlar nelerdir?

CEVAP: 1 - Hayat: Diri olmak,

2 - İlim : Bilmek,

3 - Sem': İşitmek,

4 - Basar: Görmek,

5 - Kudret: Güç yetirmek,

6 - İrade: Dilemek,

7 – Kelâm: Konuşmak,

8 – Tekvin: Oluşturmak.

Bu sıfatların yok sayılması durumunda onların zıttı olan aşağıdaki sıfatlar lazım gelir. *(Şerhu'l-Emali: Shf. 5)*

1 - Mevt: Ölü olmak,

2 - Cehl: Bilmemek,

3 - Samem: Sağır olmak,

4 - Ama: Kör olmak,

5 - Acz: Aciz olmak,

6 - Kerahiyet: İsteksiz olmak,

7 - Bekem: Dilsiz olmak,

Matürîdî'ler; Allah-u Tealâ'nın sübûtî sıfatlarına: "Yapmak, yaratmak ve oluşturmak" anlamına gelen: "Tekvin" sıfatını ekleyerek sübûtî sıfatların sekiz adet olduğunu söylemişlerdir.

Bu Tekvin sıfatı yok sayılması durumunda zıttı olan mana lazım gelmez.

Zira Allah-u Tealâ hakkında "Tekvin" (yaratmak, yapmak, oluşturmak) sıfatı düşünülebileceği gibi, yaratmamak, yapmamak da düşünülebilir.

Burada yeri gelmişken Allah-u Tealâ'nın sübûtî sıfatlarıyla ilgili bazı açıklamalar yapalım:

1 - Hayat (Allah-u Tealâ'nın diri olması),

Allah-u Tealâ diridir. Bu diriliği ezeli ve ebedi olup başlangıcı ve sonu yoktur. Hudus (sonradan olma) yada fena vasfında (yok olacak nitelikte) değildir.

2 - İlim (her şeyi bilmesi),

Allah-u Tealâ yerde ve gökte olan her şeyi bilir, ona gizli ve açık diye hiç bir şey yoktur. Kainattaki yaprakların sayısı, çiçeklerin, tanelerin, kumların adedi ve denizlerin damlaları onca malumdur.

Geçmişi geleceği, insanın kalbine gelen düşünceleri, diliyle konuştuklarını, iç ve dışını çok iyi bilir. O, hazır (görünen) ler ile gaip (görünmeyen) leri bilir.

Gaybı (gelecekte olacağı) bilen yalnız O'dur, başkası bilemez, bilenler de ancak O'nun bildirmesiyle bilebilirler.

O, unutmaktan, şaşırmaktan beri (uzak)tır. Bilmesi kendinden olup duyu organları ve akıl gibi vasıtalarla değildir.

3 - Sem' (her şeyi duyması),

Allah-u Tealâ semi' (duyucu) dur. Sesli ya da sessiz olan her şeyi duyar. Bir kimsenin kulağına fısıldanıp kendisinin duymadığı şeyleri de duyar.

Duyması kulak gibi bir aletle değildir. İşitmesi sonradan olma değildir. Yok olucu da değildir.

4 - Basar (her şeyi görmesi),

Allah-u Tealâ her şeyi görücüdür. Simsiyah bir gecede siyah karıncanın siyah bir taş üzerinde yürümesini görür, ayağının sesini duyar.

O'nun görmesi göz vasıtasıyla değildir. Bu sıfat da hem ezeli hem ebedidir (sonradan olmadığı gibi yok olucu da değildir).

5 - İrade (dilemesi),

Allah-u Tealâ dileyicidir, dilediği her şeyi yapar. Dilemediğini de yapmaz. Cihanda olan iyi ve kötü ne varsa her şey O'nun dilemesiyle olmuştur.

Hiçbir kimse ve hiç bir şey O'nu bir şey yapmaya ve dilemeye mecbur edemez.

Şu halde kendisine itaat eden müminlerin bu hallerini dileyen O'dur. O dilemese kimse iman edemez ve O'na itaat da bulunamazdı.

Kâfirlerin küfrünü ve fasıkların fıskını (yaptıkları kötülükleri) dileyen de O'dur. O dilemeseydi hiç kimse kâfir ve fasık olmazdı. O dilemeden bir sivrisineğin kanadını oynatması bile mümkün değildir.

Biz ne yapıyorsak O'nun dilemesiyle yapıyoruz, O'nun dilemediği şeyler olmaz. Eğer olsaydı bu O'nun acizliğine alamet olurdu ki, Cenab-ı Hak bundan münezzehtir. O dileseydi bütün insanları kâfir ya da mümin yapabilirdi.

Eğer burada: "Neden bütün insanların mü'min olmasını dilememişte çoğunun kâfir olmasını dilemiştir?" denecek olursa buna şöyle cevap verilir:

Cenab-ı Hakkın dilediği ve yaptığı işlerden ve bu işlerin hikmetinden sual olunmaz (sorulmaz). O herkese sual soran ve dilediğini yapan faili muhtar (istediğini yapmakta serbest) olan zattır.

O'nun yaptığı her şeyde sayısız hikmet (incelik)ler vardır. İnsanların aklı bunları idrak edecek durumda değildir.

Bu demektir ki O'nun kâfirleri yaratıp, onların küfrünü murad etmesinde, yılan, akrep gibi zararlı hayvanları ve diğer türlü kötülükleri yaratmasında olduğu gibi, bizim idrak edemediğimiz sayısız faydalar vardır ki, bizim bunları bilmemiz de gerekli değildir.

Bize gerekli olan, Allah'ın hir iş ve muradında bir hikmetin bulunduğunu bilmektir. O'nun iradesi ezeli ve ebedi olup, sonradan olma değildir.

6 - Kudret (her şeye gücü yetmesi),

Allah-u Tealâ her şeye kadirdir. O, mümkün olan her şeyi ve dilediğini yaratır. O istese ölüye hayat verir. Ağaç ve taşı konuşturur ve yürütür.

O'nun güç yetiremediği hiç bir şey yoktur. O dilese binlerece göğü ve yeri yaratır. Dağları altına ve gümüşe çevirebilir. Nehirleri tersine akıtabilir. Akan suları gümüş ve altın yapabilir.

Dilediği kulunu doğudan batıya, yeryüzünden yedinci kat semaya çıkarıp geriye döndürebilir. O'nun kudreti ezeli ve ebedi olup sonradan olma ve geçici değildir.

7 - Kelâm (harf ve sese muhtaç olmadan konuşması),

Allah-u Tealâ söyler, konuşur fakat O'nun konuşması bize benzemez, konuşması dil ile değildir.

Bazı kullarına vasıtasız olarak hitap eder. Meselâ Musa *(Aleyhisselâm)*a Tur dağındaki nidasıyla, Resulullah *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)*e miraçtaki hitabı bu hususta birer örnektirler.

Bazı kullarına Cebrail *(Aleyhisselâm)* vasıtasıyla hitap etmiştir. Resulullah *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)*'e gelen vahiylerin ekserisi böyledir.

Kur'an-ı Kerim Allah-u Tealâ'nın sözüdür. Başlangıcı ve sonu yoktur. Mahluk (yaratılmış) olmadığı gibi geçici de değildir.

8 - Tekvin (dilediğini yaratması),

Allah-u Tealâ dilediğini yaratır. Zerreden Kürreye varıncaya kadar her şeyi O yaratmıştır. O'ndan başka Halik (yaratan) yoktur.

Canlıların hareket ya da sükun (duruş) larını, itaat ve isyanlarını, iman ve küfürlerini bütün hayır ve şerri yaratan O'dur. Elin hareketi, dilin konuşması gözün yumulup açılması hep O'nun yaratmasıyladır.

Bu hususta Mevla Tealâ:

« وَاللّٰهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ (96) »

"Sizi de, yaptıklarınızı da yaratan Allah'tır." *(Saffat Suresi: 96)* buyurmaktadır.

Dolayısıyla herkesin yaptığı amel ve işlerin yaratıcısı Allah-u Tealâ'dır. Bize verdiği iradey-i cüzziye ile bizi yaptığımız işlerin faili (yapıcısı) kılmıştır.

Bu sebeple herkes yaptığı işlerin ceza ve mükafatını görecektir. Bütün canlıları yaratan O olduğu gibi hepsini rızıklandıran, hasta yapan ve sıhhatte tutan, öldüren ve dirilten O'dur.

Ateşle temas halinde elin ısınması ya da yanmasını, karla ve buzla temasında üşümesini yaratan O'dur.

Bir kimseyi ateşe atsalar da Allah o kimseyi dilerse yakmamaya kadirdir. Nitekim İbrahim *(Aleyhisselâm)*ı yakmayışı bunun misalidir.

Yine karlar içindeki bir kulunu üşütmeyebilir. Ancak Cenab'ı Hakkın adeti öyle cereyan eder ki ateşle temas yanmayı gerektirir. Allah-u Tealâ da onu yaratır.

Üşümeyi yaratan da kar değildir. Ancak Allah-u Zülcelal'dir. Tokluğu yaratan da Allah-u Tealâ'dır. Eğer O, tokluğu yaratmasaydı insanlar ne kadar yeseler doymazlardı.

Acıkmak ve diğerleri de bunun gibidir. Hulasa Allah'tan başka yaratan ve etkileyen yoktur. Her şey O'nun yaratığıdır.

O'nun bu sıfatları zatıyla kaim olup kadindirler, sonradan olmadıkları gibi yok olmaz ve değişmezler.

İşte Allah-u Tealâ'yı bu sıfatlarla muttasıf olarak tanıyan kul: "**Arif**" (Allah'ı bilici) sayılır.

Allah-u Tealâ'yı bu sıfatların zıddı olan noksan sıfatlarla savıflayan (niteleyen) ise mü'min ve müslüman olamaz. Allah'a inanması da muteber sayılmaz.

Nitekim Yahudi ve Hristiyan alemi Allah'a inandıklarını iddia etseler de ona oğul ve hanım isnad ettikleri için kâfir sayılmışlardır.

SORU : Fiilî sıfatlar ne demektir?

CEVAP: Allah-u Tealâ'nın kainatla olan münasebetini en açık bir şekilde ifade eden ve O'nun kainatı yaratış ve idare edişini oldukça ayrıntılı bir biçimde anlatan sıfatlardır.

Allah-u Tealâ'nın **Tahlîk** (icat etmek, yoktan yaratmak), **Terzîk** (rızık vermek), **İhya** (diriltmek), **İmate** (öldürmek), **Ten'îm** (nimet vermek), **Te'zib** (azap etmek) gibi bütün fiileri, Allah-u Tealâ'nın sübûtî sıfatı olan: **"Tekvin"** sıfatına raci (dönücü) dür.

SORU : Matürîdîler, Allah-u Tealâ'nın sübûtî (zatî) **ve fiilî sıfatları hakkında ne demişlerdir?**

CEVAP: Bu sıfatların hepsi Allah-u Tealâ'nın zatı ile kaim (zatında) olup kadindirler.

Zira kulların görme, işitme gibi sıfatları onlardan ayrılır. Allah-u Tealâ'nın sıfatları ise O'ndan ayrılmaz.

SORU : Bu sıfatların kadim olmasının manası nedir?

CEVAP: Allah-u Tealâ'nın zatının evveli (başlangıcı) olmadığı gibi, zatıyla kaim olan bu sıfatların da evveli yoktur.

Zira kadim (evveli olmayan) zatın, kadim olmayan (hadis; sonradan olan) sıfatlara mahal olması (onlarla vasıflanması) düşünülemez.

Selefîler ve Eş'arîler de, sübûtî (zatı) sıfatlar hakkında Matürîdîlerle aynı görüştedirler, ancak Eş'arîler, fiilî sıfatların hadis olduğunu ileri sürmüşlerdir. *(Şerhu'l-Emali shf. 6)*

Onlar, ilim sıfatına kudret ve iradenin eklenmesiyle fiilî sıfatların tamamlanabileceği görüşündedirler.

Onlara göre Matürîdîlerin fiilî sıfat olarak kabul ettikleri sıfatlar, doğrudan sıfat olmayıp ilim, kudret ve iradenin taallukların temsil ederler. Kadim olmayıp hadistirler.

Dolayısıyla hadis olan bu sıfatlar Allah-u Tealâ'nın zatıyla kaim değildirler.

SORU : Allah-u Tealâ'nın sübûtî ve fiilî sıfatlarının zatı ile olan münasebeti nedir?

CEVAP: Allah-u Tealâ'nın bu sıfatları, zatının ne aynı ne de gayrıdır.

SORU : Bir şey diğer bir şeyin aynı değilse gayrı olması, gayrı değilse, aynı olması lazım gelir. Buna göre yukarıdaki ifade çelişkili değil midir?

CEVAP: Çelişkili değildir, çünkü "Şerhu-l Emalî" de belirtildiği üzere Ehl-i Sünnet alimleri: "Sıfat zatın aynı değildir" derken, sıfatları zatın aynı kabul etmek suretiyle, onların mevcudiyetini ortadan kaldıran bazı Mutezilî kelâmcılarla İslâm filozoflarının hatasından kurtulmuştur, "Gayrı değildir" derken de, bu sıfatların "Kulların sıfatları" gibi olduğu düşüncesinden kaçınmışlardır.

Veya: "Gayri değildir" derken sıfatı zattan ayırıp beşer seviyesine indiren ve İsa *(Aleyhis-selâm)*ın bedeninde maddileştiren Hristiyanların yanlış inançlarından kaçınmak istemişlerdir.

İNANÇ YÖNÜNDEN İNSANLAR

SORU : İnanç bakımından insanlar kaç kısımdır?

CEVAP: İnanç bakımından insanlar üç kısımdır;

1 - Mü'min,

2 - Kâfir,

3 - Münafık.

SORU : Mü'min kime denir?

CEVAP: İslâm dininde kesin delillerle sabit olup "Zarûriyat-ı diniyye" diye isimlenen esasları ve hükümleri kalp ile tasdik edip kabullenen kişiye denir.

SORU : Kâfir kime denir?

CEVAP: İslâm dininde kesin delillerle sabit olan hükümlerin hepsini veya birini kabul etmeyip inkâr eden kişiye denir.

SORU : Münafık kime denir?

CEVAP: İslâm dininde kesin delillerle sabit olan hükümleri kalben tasdik etmediği halde diliyle "tasdik ettim" diyen kişidir.

Münafıkların İslâm'a zararı kâfirlerinkinden fazla olduğu için Münafıkların azabı Kâfirlerden daha şiddetli olacaktır.

SORU : Kâfirler genel olarak kaç kısımdır?

CEVAP: Kâfirler bir çok kısımlara ayrılmakla beraber yaygın olanları şunlardır;

Tabiatçılar: Bu kısım kâfirler, kainatı yoktan varedenin Allah-u Tealâ olduğunu inkâr edip, bütün mahlukatı zaman ve tabiata dayandıran kişilerdir.

Putperestler: Kainatı yoktan varedenin Allah-u Tealâ olduğunu kabul etmekle beraber, Allah-u Tealâ'nın bir olduğuna inanmayıp, bir çok yaratıcı ve mabudun varlığına inanan kimselerdir.

Felsefeciler: Kainatı yoktan vareden Allah-u Tealâ'nın varlığını ve birliğini kabul etmekle beraber, Peygamberlik müessesesini ve onların tebliğ ettiği şer'i hükümlerin hepsini veya birini inkâr eden kimselerdir.

Ehl-i Kitap: Yahudi ve Hristiyanlar. Bunlar Allah-u Tealâ'nın varlığını ve birliğini, Peygamberliği ve Şeriatı kabul etmekle beraber, bir kısım Peygamberleri inkâr eden kimselerdir.

İNSANI DİNDEN ÇIKARAN SEBEPLER

SORU : Mürted kimdir?

CEVAP: İslâm dinini kabul ettikten sonra dinden çıkan kimsedir.

Şöyle ki; Hiç küfre bulaşmadan esasen müslüman olan veya küfre bulaştıktan sonra İslâm dinini kabul edip onunla şereflenen şahsın, yeniden başka bir dine dönmesi veya hiç bir dinin müntesibi olmayıp inkâra sapmasıdır.

SORU : İslâm dini ile şereflenen bir müslümanın mürted olması, (dinden çıkması) **nı gerektiren sebepler nelerdir?**

CEVAP: Bir müslümanın mürted olmasını gerektiren sebepler başlıca dört kısımdır:

1 - Söz,

2 - Fiil,

3 - İtikat (inanç),

4 - Şek (şüphe)

SORU : Bir müslümanın kâfir olmasını gerektiren sözler, yani; "Elfaz-ı küfür" nelerdir?

CEVAP: Bu sözler genel olarak aşağıdaki ana başlıklarda toplanmıştır:

1 - Uluhiyet: Allah-u Tealâ'nın ilah olmasıyla ilgili sözler;

a) Allah-u Tealâ'nın zatı, sıfatları ve fiileri konusunda ilahlık makamıyla bağdaşmayan, tevhid akidesine aykırı düşen sözler. Meselâ; Allah-u Tealâ'nın ortağı, oğlu, eşi olduğunu ifade etmek.

b) Ayet ve Hadislerle sabit olan sıfatların inkârına götüren sözler. Meselâ; Allah-u Tealâ'nın: "Hayat ve İlim" sahibi olmadığını ifade etmek

c) Yaratıcı olan Allah-u Tealâ'yı yaratıklara benzeten sözler. Meselâ; Allah-u Tealâ'nın ay, yıldız, güneş, insan vesaire gibi yaratılmış olan şeylere benzediğini ifade eden sözler.

d) Uluhiyete ait herhangi bir hususu alaya alan sözler. Meselâ; zalimin: "Allah-u Tealâ'nın takdir etmediği şeyi yaparım" şeklinde ifadesi.

2 - Nübüvvet: Peygamberlerle ilgili sözler;

a) Son Peygamber Hazreti Muhammed *(Aleyhisselâm)* dahil olmak üzere bütün Peygamberlerin ilahi emirleri insanlara tebliğ etmekle görevli elçiler olduklarını reddeden ifadeler.

Meselâ; Adem *(Aleyhisselâm)*ın Peygamber olmadığını iddia etmek. *(Mecmeu'l-Enhur: 1/700)*

b) Peygamberlerle alay edip getirdikleri vahyi yalanlayan ifadeler.

c) Peygamberleri kötüleyen, küçümseyen ve onlara dil uzatmayı ifade eden sözler.

d) Namaz, oruç, zekat, hac, cihat gibi ibadetleri Peygamberin öğrettiği şekilde kabul etmemeyi ifade eden sözler.

Meselâ; Zekatın, malın kırkta birinden verileceğini, namazın beş vakit olduğunu inkâra götüren sözler gibi.

e) Herhangi bir kişiyi veya onun görüşlerini Peygamberlerden üstün görmeyi ifade eden sözler.

f) Hazreti Muhammed *(Aleyhisselâm)* ın Peygamber olduğunu kabul edip son Peygamber olduğunu kabul etmemek. *(Mecmeu'l-Enhur: 1/700)*

3 - Kur'anla ilgili sözler;

a) Kur'an'ın tamamını veya bir kısmını inkâra götüren ifadeler.

b) Kur'an'daki iman, ibadet, hukuk, ahlak konularına ilişkin bilgilerin yanlışlık ve eksiklik taşıdığını öne süren ifadeler.

c) Kur'an'ın haram kıldığını helal gösteren ifadeler.

Meselâ; Faiz, Zina, Domuz eti yemek, haksız yere adam öldürmek gibi, haramlığı kesin olarak sabit olan hareketlerin caiz olduğunu iddia etmek.

d) Et ve Ekmek gibi helal olduğu kesin icma ile sabit olan şeylerin haram olduğunu ifade eden sözler.

4 - İslâmi ilimlerle ve İslâm alimleriyle ilgili sözler;

a) İslâmi (Tefsir, Fıkıh, Hadis, vb.) ilimlere ve İslâm alimlerine karşı tavır alıp dinin gelişmesine yönelik hizmetleri engelleyici sözler.

Meselâ; Hafızlık yapan (Kur'an-ı Kerim'i ezberleyen) kişinin bu amelini hakir görerek ona: "Cenaze imamı mı olacaksın? bu sana ne faide verir, vah zavallı çocuk beynin tahrib oluyor, bu çocuklara yazık değil mi?" şeklinde ifadeler kullanmak.

b) İslâmiyeti temsil ettiklerinden dolayı alimler hakkında sarfedilen alaycı ve küçümseyici ifadeler.

5 - Değişik konular;

Kur'an'ın sadece araplara mahsus bir kitap olduğunu ifade eden, yine Kur'an'ı Hazreti Muhammed *(Aleyhisselâm)* ın kendi eseri ve felsefesi olarak gösteren, İslâmiyet'in veya Şeriat'ın çağ dışı bir sistem olduğunu iddia eden sözler bu gruptandır.

Not: "Elfaz-ı Küfür" hakkında yazılan bazı kitaplarda, bu lafızları (sözleri) kullanan kişilerin niyetleri dikkate alınmadan şekilci bir yaklaşımla müslümanlar hakkında tehlikeli sonuçlar doğuracak hükümler mevcuttur.

Âlimler: "Elfaz-ı Küfr"ün kişiyi küfre sokması için bazı şartları ileri sürmüşlerdir.

Bu şartlardan birincisi; kullanılan ifadenin küfre sokacağı hususunda alimlerin ittifak etmiş olmalarının gerekli olduğudur.

"Elfaz-ı Küfür" den olduğu sabit olan bir sözü, "Elfaz-ı Küfür" den olduğunu bilmeyerek söyleyen kişinin küfre girip girmeyeceği hususunda ihtilaflar vardır.

Bu itibarla alimlerin çoğunluğu bu kişilerin kâfir olmayacağı hususunda birleşmişlerdir.

Meselâ; Allah-u Tealâ'nın baba olduğuna inanmayarak, sırf cehaletinden: "Allah baba" diyen kişinin, kâfir kabul edilmemesi daha münasiptir.

Zira kişi bu sözüyle Allah-u Tealâ'yı yücelttiğini zannetmektedir.

SORU : Bir müslümanın Kâfir olmasını gerektiren fiiler nelerdir?

CEVAP: Putlara veya Güneş ile Ay'a, Yıldızlara secde etmek gibi küfre götüren herhangi bir harekettir.

Veya Kur'an-ı Kerim'i temiz olmayan bir yere atmak,

Ramazan ayında hiçbir mazeret olmaksızın, müslümanların arasında alenen yemek, içmek gibi işlerdir. Zira bu fiiller inkârdan kaynaklanmaktadır.

Kâfirlerin kutsal kabul ettiği Yılbaşı ve benzeri günlerde tebrik maksadı ile hediyeleşmek de insanı kâfir eder.

SORU : Bir müslümanın Kâfir olmasını gerektiren inançlar nelerdir?

CEVAP: İslâm dininin hak olduğuna veya İslâm dininde kesinlikle sabit olup inanılması farz olan herhangi bir hükmün aksine kalben inanmaktır.

Bu kainatın kadim (evveli olmadığına), kainatın yaratıcısı olan Allah-u Tealâ'nın hadis (sonradan yaratılmış) olduğuna inanmak gibi.

SORU : Bir müslümanın Kâfir olmasını gerektiren şüphe nedir?

CEVAP: İslâm dininde kesinlikle sabit olup "Zarurat-ı Diniyye" ismini alan ve kapalı kalması tasavvur edilemeyen şeylerden herhangi birinde şüphe ederek "acaba bu öyle midir?" diye tereddüt etmektir.

Allah-u Tealâ'nın varlığında, Peygamberlerin doğruluğunda, Kıyamet gününün gerçekleşmesi hususunda şüpheye düşmek gibi.

Not: Yukarıda yazdığımız döt kısımdan herhangi birisiyle kişinin Allah-u Tealâ katında Kâfir olması gerçekleşmiş olur.

Fakat İslâm hukukuna göre bir kimsenin küfre girdiğine hükmedilebilmesi için, bu küfrünü; ya sözü ile veya fiilî ile açığa çıkarmış olması lazımdır.

Herhangi bir kimsenin kalbi olan hallerine vakıf olunamayacağından, itikadını, şek ve şüphesini açığa çıkarmadıkça kâfir sayılamaz.

Ehl-i Sünnet Ve'l cemaat mezhebinin muteber itikat kitaplarından: "Akaid-i Nesefi" aşağıdaki zikredilecek olan şeylerin kişiyi küfre sokacağını açıkça ifade etmiştir.

1 - Ayet ve Hadislerin zahirî manalarını bırakıp Ehl-i Batın'ın iddia ettikleri manalara sapmak küfürdür.

Çünkü bu, Peygamber *(Aleyhisselâm)*den geldiği kesinlikle sabit olan bir şey konusunda Nebi'yi yalanlama manasına gelmektedir.

Batınîler, "Kur'an'ın zahirî manaları değil Batınî manaları esastır" derler. Gayeleri zahirî manaları ve bedenî ibadetleri ortadan kaldırıp, şeriatı kökünden yok etmektir.

Tasavvuf ehli, Hakka vakıf bir takım kişilerin: "Kur'an'ın zahirî manasına en küçük bir gölge düşürmeden onlarla sülük ehli için malum bir takım ince manaların arasını telif etmek (birleştirmek) mümkündür" demeleri, kamil iman ve saf irfanın neticesidir.

2 - Kitap ve Sünnetten kesin nasların delalet ettiği hükümleri inkâr ile nasları reddetmek küfürdür.

Meselâ; cesetlerin haşrı (mahşer günü dirilmesi).

Çünkü bu nasları reddetmek, açıkça Allah ve Rasulünü yalanmaktır. Binaenaleyh bir kimse Hazreti Âişe *(Radıyallahu Anha)* validemize zina iftirasında bulunursa Kâfir olur.

Çünkü Hazreti Âişe *(Radıyallahu Anha)* validemizin tertemiz olduğu, nas (kesin delil, ayet-i kerime) ile sabittir.

3 - İster büyük olsun, ister küçük olsun, günah oluşu kesin delille sabit olan herhangi bir günahı helal saymak küfürdür.

4 - Haram oluşu kesin delille sabit olan bir haramı önemsememek küfürdür.

5 - Şeriatla alay etmek küfürdür.

Zira 4. ve 5. maddeler Allah ve Resûlünü yalanlama alametleridir.

6 - Allah-u Tealâ'dan ümit kesmek küfürdür.

Çünkü Allah-u Tealâ:

« إِنَّهُ لَا يَيْئَسُ مِنْ رَوْحِ اللّٰهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ »

"Doğrusu Allah (-u Tealâ)**nın rahmetinden kâfirlerden başkası ümit kesmez"** buyurmaktadır. *(Yusuf Suresi: 87)*

7 - Bir kimsenin kesin olarak cennete gireceğine inanması şeklinde Alla-u Tealâ'dan emn (emin olmak) küfürdür.

Zira Allah-u Tealâ:

«اَفَاَمِنُوا مَكْرَاللهِ فَلاَ يَأْمَنُ مَكْرَاللهِ اِلاَّ الْقَوْمُ الْخَاسِرُونَ»

"Allah-u Tealâ'nın azabından emin mi oldular? Fakat ziyana uğrayan topluluktan başkası, Allah (-u Tealân)ın **mühlet vermesinden emin olamaz"** buyurmaktadır. *(Araf Suresi: 99)*

8 - Kahin'in gaybe dair verdiği haberi tasdik etmek küfürdür.

Nitekim Ebu Hureyre *(Radıyallahu Anh)* den rivayet edilen bir hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

عَنْ اَبِي هُرَيْرَةَ (رضى الله عنه) قَالَ رَسُولُ اللهِ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) : « مَنْ اَتَى كَاهِناً اَوْعَرَّافاً فَصَدَّقَهُ بِمَا يَقُولُ فَقَدْكَفَرَ بِمَا اَنْزَلَ اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ »

"Bir kimse kahine veya Arraf (gayb ilmini bildiğini iddia eden bir kimseye, yıldız falına bakan)**a gider de verdiği haberi tasdik ederse, Allah** (-u Tealân)**ın Muhammed** *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)***e indirdiğini inkâr etmiş** (kâfir olmuş) **olur."** *(Ahmed İbn-i Hanbel, Müsned No: 9541, 3/419, Tirmizi, Taharet: 102 No: 135 1/242,* Hakim, Müstedrek *No: 15, 1/50, Beyhaki, Sünen-i Kübra No: 16496, 8/233)*

Kâhin: Gelecek zamanda vuku bulacak hadiseleri haber veren, bir takım sırları bildiğini ve

gayb alemine ait bilgilere vakıf olduğunu iddia eden kişidir.

9 - Hiç bir veli asla bir nebinin derecesine ulaşamaz.

Çünkü Nebiler masumdurlar, kötü bir şekilde ölmek korkusundan emindirler. Vahiy ve vahy meleğini görme ile ikram olunmuşlardır.

Velilerin kemalatıyla vasıflandıktan sonra şer-i hükümleri tebliğ ve halkı irşat işiyle vazifelendirilmişlerdir.

"Velinin Nebiden üstün olduğunu söylemek küfür ve sapıklıktır."

Evet Nebinin hem nübüvvet hem de velayet rütbeleriyle vasıflandığı ve bu sıfatlarla vasıflanan nebinin veliden daha üstünlüğünün kesin olduğunu kabul ettikten sonra, "nebinin, nebilik rütbesi mi, yoksa velilik rütbesi mi daha üstündür" konusunda tereddüd edilebilir.

İmam-ı Rabbani *(Kuddise Sırruhu)* Mektubatında bu konuya açıklık getirmiş ve şöyle demiştir:

"Bir Nebinin nübüvvet (Peygamberlik) rütbesi, kıyas kabul etmeyecek şekilde, velayet (velilik) **rütbesinden üstündür."**

10 - Aklı başında, buluğa ermiş olan bir insan, kendisinden emir ve yasakların düşeceği bir mertebeye ulaşamaz.

Çünkü insanı mükellef kılma (sorumlu tutma) konusundaki naslar (ayet ve hadisler) umumidir.

Ayrıca müctehidler, bir mükellefin böyle bir mertebeye ulaşmasının söz konusu olamayacağı hususunda icma (söz birliği) etmişlerdir.

Bazı ibahiyecilerin benimsedikleri: "Kul Allah-u Tealâ'ya muhabbette son noktaya ulaşır, kalbi saf hale gelir ve münafıklık sözkonusu olmaksızın imanı küfre tercih ederse ondan emir, nehi (dini sorumluluklar) düşer.

Büyük günah işledi diye Allah-u Tealâ onu cehenneme sokmaz" şeklindeki fikirler,

Yine diğer bazı ibahiyecilerin benimsedikleri, yukarıda anlatılan mertebeye ulaşan insanlardan namaz oruç ve zekat gibi zahirî ibadetlerin düşeceği ve onun ibadetinin sadece tefekkür (düşünme) olacağı şeklindeki görüşler, küfür ve dalalet (kâfirlik ve sapıklık)tır.

BİR MÜSLÜMANIN EHL-İ SÜNNET VEL CEMAAT MEZHEBİNDEN OLABİLMESİ İÇİN İNANMASI GEREKEN KONULAR

Konu 1: İyi ve fasık her müslümanın arkasında namaz kılmanın caiz (geçerli) olduğuna inanmak.

Çünkü Ebu Hureyre *(Radıyallahu Anh)* dan rivayet edilen bir hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)*:

عَنْ اَبِي هُرَيْرَةَ (رضى الله عنه) قَالَ : رَسُولُ اللهِ ﷺ:

«صَلُّوا خَلْفَ كُلِّ بَرٍّ وَفَاجِرٍ»

"İyi ve kötü herkesin arkasında namaz kılınız" buyurmuştur. *(Beyhaki, Sünen-i Kübra No: 6832 4/29, Darekutni: 2/57)*

Ayrıca ümmetin alimleri, tenkit ve inkâr konusu yapmaksızın fasıkların, heva ve bid'at ehlinin arkasında namaz kılmışlardır. *(Şerhu'l-Akaid shf: 240)*

Hatta İbn-i Ömer ve Enes İbn-i Malik *(Radıyallahu Anhüma)*, zamanlarının en fasığı olan Haccac-ı Zalim'in ardında namaz kılmışlardır.

Seleften bazı kişilerin fasık ve bid'atçıların arkasında namaz kılmaktan müslümanları menetmeleri kerahete hamdedilir.

Nitekim Mülteka şerhi "Mecmeu'l-Enhur" (Damat) kitabında: "Kölenin, Bedevi'nin, Körün, Fasıkın, **Mübtedi'** (Bid'atçı) **nın** ve Veled-i zinanın imam olması mekruhtur, imam olmaları durumunda namaz caizdir" denilmiştir.

Konu 2: Kıble ehlini, işlediği günahı helal saymadıkça küfre nisbet etmemek.

Kıble ehli: İnanç esaslarını değişik şekillerde yorumlayan farklı itikadi mezheplere müntesip olan bütün müslümanlardır.

Konu 3: İster iyi olsun, ister kötü olsun iman üzere ölen herkesin cenaze namazının kılınacağına inanmak.

Çünkü Vasile İbn-i Eska' *(Radıyallahu Anh)* dan rivayete göre Peygamber Efendimiz *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)* bir hadis-i şeriflerinde:

عَنْ وَاثِلَةَ بْنِ الْاَسْقَعِ (رضى الله عنه) قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : « صَلُّوا عَلَى كُلِّ مَيِّتٍ »

"Her (müslüman) **ölünün üzerine** (cenaze) **namaz**(ını) **kılın"** buyurmuştur. *(İbn-i Mace, Cenaiz: 31, No: 1525 1/488)*

Hadis-i şerifteki ölüden maksat müslüman ölüsüdür. Buna göre cenaze namazı yalnız ibadet ehli olan kimselere mahsus olmayıp, kıble ehlinden olan her günahkar müminin de cenaze namazı kılınır.

Konu 4 : Kur'an'ın mahluk (yaratılmış) olmadığına inanmak.

Kur'an-ı Kerim son Peygamber Hazreti Muhammed *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)*e Allah-u Tealâ tarafından Cebrail *(Aleyhisselâm)* aracılığı ile inmiş ve ondan tevatür yoluyla nakledilmiş olan kutsi bir kitaptır.

Kur'an bizzat Allah-u Tealâ'nın kelâmıdır. Bunda melek ve Peygamber sadece vasıtadır.

Peygamber Efendimiz *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)*in Cebrail *(Aleyhisselâm)* vasıtasıyla Allah-u Tealâ'nın vahyini telakki etmesi iki suretledir:

1 - Cebrail *(Aleyhisselâm)* melekiyyetten beşeriyyete, (insan suretine) intikal edip Allah-u Tealâ'nın kelâmı olan Kur'an'ı Peygamber *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)*e talim ederdi.

2 - Bazen de Peygamber *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)* beşeriyyetten melekiyyete yükselerek Allah-u Tealâ'nın vahyine mazhar olur, Elfaz-ı Kur'aniyye' yi (Kur'an'ın lafızlarını) telakki eder (vasıtasız olarak bizzat Allah-u Tealâ'dan alır).

"Bunun içindir ki Kur'an-ı Kerim yalnız manası ile değil, elfazı ile de Peygamber Efendimizin kalbine indirilmiştir."

Kur'an'a Vahy-i Metluv (namazda kıraat olarak okunan vahiy) denilmesi de bu sebeptendir.

Kur'an-ı Kerim'in dört unsuru vardır:

1 - Lafız olması,

2 - Arapça olması,

3 - Hazreti Muhammed *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)*e indirilmiş olması,

4 - Peygamber Efendimiz *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)*den bize kadar tevatür yoluyla nekledilmiş olması.

Bu dört unsurdan biri noksan olursa Kur'an olmaz. Binaenaleyh günümüzde bir çok dile çevrilen Kur'an-ı Kerim'in çevirilerine: "Meal" denir, "Kur'an" denilmez.

Netice olarak; Kur'an-ı Kerim manası itibarıyle mucize olduğu gibi lafızları itibarıyla da mucizedir.

Çünkü Kur'an-ı Kerim, kendisinin Allah-u Tealâ'nın sözü olmayıp, Hazreti Muhammed *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)*in sözü olduğunu iddia edenlere karşı:

"Eğer bu, insan sözü ise siz de böyle bir söz söyleyiniz. Bütün insanlar, cinler bir araya toplansalar, görülen ve görülmeyen bütün kuvvetler bir araya gelse ve birbirlerine yardım etseler yine, bu Kur'an'ın en kısa bir suresine, bir satırına benzer bir şey yapamazlar." *(İsra Suresi: 88 den mealen)* diye meydan okumuştur.

Ve bunu yapmak için pek çok uğraşanlar olduğu halde, bugüne kadar yapılamamıştır ve yapılamayacaktır.

Ayrıca Kur'an-ı Kerim'in bozulmadan kıyamete kadar kalmasını Allah-u Tealâ dilemiş olduğundan Kur'an'a bu özelliği vermiş ve Peygamber Efendimiz *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)*den itibaren her asırda müslümanların içinde yüzbinlerce insan bu mukaddes kitabı ezberlemişlerdir.

Kur'an'ın mahluk (hadis; sonradan yaratılmış) veya gayr-ı mahluk (kadim; evveli olmayan bir kitap) olduğu konusuna gelince;

Bu konuya girmeden Allah-u Tealâ'nın zatı sıfatlarından olan Kelâm sıfatından bahsetmemiz gerekir.

Kelâm sıfatı Allah-u Tealâ'nın ezeli (evveli olmayan) sıfatıdır.

Zira hadis (sonradan yaratılan) şeylerin, kadim (evveli olmayan) Allah-u Tealâ'nın zatıyla kaim olması (zatında bulunması) zaruri olarak imkansızdır.

Allah-u Tealâ'nın zatında olan kelâm sıfatı ses ve harf cinsinden değildir. Çünkü bir kelimenin ilk harflerinin telaffuz edilmesi bitmeden ikinci hecedeki harflerin söylenmesi imkansızdır.

Bu itibarla ses ve harf cinsinden olan Kelâm, hadis (sonradan yaratılmış)dır.

Müellif Ömer Nesefi: **"Allah-u Tealâ'nın kelâmı olan Kur'an, mahluk** (hadis; sonradan yaratılmış) **değildir"** diyerek **Kelâm-ı Nefsi** yani, ses ve harf cinsinden olmayan ve Allah-u Tealâ'nın zatıyla kaim olan mananın kadim (ezeli) olduğunu; hadis (sonradan yaratılmış) olmadağını söylemiştir.

Netice olarak deriz ki: Allah'ın kelâmı olan Kur'an, ses ve harf cinsinden olmayıp zatıyla kaim olan bir manadır ve ezelidir.

Ehl-i Sünnet alimleri, "Kur'an, gayr-i mahluktur" derken Allah-u Tealâ'nın zatıyla kaim olan mananın (ki, bu manaya da Kur'an denilmektedir) gayr-i mahluk (sonradan yaratılmamış) olduğunu söylemektedirler.

Konu 5: Peygamber Efendimiz *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)***in miracının hak olduğuna inanmak.**

MİRAC: Peygamber Efendimiz *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)*in, Mescid-i Aksa'ya vardıktan sonra, semaya ve oradan da Allah-u Tealâ'nın dilediği makamlara yükselmesidir.

Ehl-i Sünnet vel cemaatın geneline göre mirac, hem ruh hem de bedenle gerçekleşmiştir.

Mirac, Peygamber Efendimiz *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)*in hadisiyle sabit olmuştur. Ancak hakkında varid olan hadisler mütevatir olmayıp, meşhur ve Ahad olduklarından, miracı inkâr eden kâfir değil, bid'atçıdır (Ehl-i Sünnetten çıkmıştır).

İsra hadisesine gelince:

İsra: Allah-u Tealâ'nın Peygamber Efendimiz *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)* i gece vaktinde Mescid-i Haram'dan Mescid-i Aksa'ya götürmesidir.

İsra, Allah-u Tealâ'nın:

« سُبْحَانَ الَّذِى اَسْرٰى بِعَبْدِهِ لَيْلاً مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ اِلَى الْمَسْجِدِ الْاَقْصَا الَّذِى بَارَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنْ اٰيَاتِنَا اِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ»

"Bir gece, kendisine ayetlerimizden bir kısmını gösterelim diye (Muhammed) **kulunu Mescid-i Haram'dan, çevresini mübarek kıldığımız Mescid-i Aksa'ya götüren zatı tenzih ederim.** (O Allah bütün noksan sıfatlardan münezzehtir). **Şüphesiz ki O, ziyade işiten, hakkıyla görendir."** *(İsra Suresi: 1)*

Ayeti ile sabit olduğundan İsra'yı inkâr eden kâfir olur.

Konu: 6: Müminlerin cennette Allah-u Tealâ'yı göreceklerinin hak olduğuna inanmak.

Müminler kendileri cennette oldukları halde Allah-u Tealâ'yı bir cihetten, bir mekandan ve bir şekilden münezzeh olarak görmek şerefine nail olacaklardır. Allah-u Tealâ'yı göreceklerinin nakli delille sabittir.

عَنْ جَرِيرٍ (رضي الله عنه) قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : «إِنَّكُمْ سَتَرَوْنَ رَبَّكُمْ كَمَا تَرَوْنَ هٰذَا الْقَمَرَ لَا تُضَامُونَ فِي رُؤْيَتِهِ»

Cerir *(Radıyallahu Anh)* dan rivayet edildiğine göre Resulullah *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

"Sizler şu ayı zahmetsizce gördüğünüz gibi Rabbinizi de muhakkak öyle göreceksiniz."

(Buhari, Mevakitu's-Salat: 15 No: 529, 1/203, Müslim, Mesacid: 37 No: 633, 1/439, Ebu Davud, Sünnet: 20 No: 4729, 2/646, İbn-i Mace, Mukaddime: 13 No: 177, 1/63, Tirmizi, Sıfatü'l-Cennet: 17 No: 2554 4/688, Ahmed İbn-i Hanbel, Müsned No: 19211, 7/62)

Konu 7: Cennet ve Cehennemin hali hazırda yaratılmış olduğuna inanmak

Zira Allah-u Tealâ, Cennet hakkında mazi (geçmiş zamanı ifade eden) fiil sıgasıyla;

« أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ »

"Cennet mütteki (takva sahibi kimse)**ler için hazırlanmıştır."** *(Ali İmran Suresi: 133 den);*

Cehennem hakkında da;

«أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ»

"Cehennem kâfirler için hazırlandı." *(Bakara Suresi: 24 den)* buyurmuştur.

Konu 8: Sahabenin sadece hayırla anılacağına inanmak.

Zira sahabilerin menkıbeleriyle ve kendilerine dil uzatmaktan kaçınmanın vacip oluşuyla ilgili olarak sahih hadisler rivayet edilmiştir.

Nitekim Ebu Said El-Hudri (Radıyallahu Anh) dan rivayete göre Resulullah *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

عَنْ اَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ (رضى الله عنه) قَالَ : قَالَ رَسُولُ الله ﷺ: «لاَتَسُبُّوا اَصْحَابِي فَلَوْ اَنَّ اَحَدَكُمْ اَنْفَقَ مِثْلَ اُحُدٍ مَابَلَغَ مُدَّ اَحَدِهِمْ وَلاَنَصِيفَهُ»

"Ashabıma sövmeyiniz, sizden biriniz uhud dağı kadar (altın) **verse, onların** (verdiği) **bir müd** (denilen ölçekle) **hatta yarım müd sadakadan aldığı sevaba nail olamaz."**

(Buhari, Fezailü's-Sahabe: 5, No: 3470, 3/1343, Müslim, Fezailü's-Sahabe: 54 No: 2540, 4/1967, Ebu Davud, Sünnet: 11 No: 4658, 2/626, Tirmizi, Menakıb: 5, No: 3861, 5/695, Ahmed İbn-i Hanbel, Müsned, No: 11079, 4/24)

عَنْ عَبْدِ اللّٰهِ بْنِ مُغَفِّلٍ (رضى الله عنه) قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ ﷺ: « اَللّٰهَ اللّٰهَ فِى اَصْحَابِى اللّٰهَ اللّٰهَ فِى اَصْحَابِى لاَتَتَّخِذُوهُمْ غَرَضاً مِنْ بَعْدِى فَمَنْ اَحَبَّهُمْ فَبِحُبِّى اَحَبَّهُمْ وَمَنْ اَذَانِى فَقَدْ آذَى اللّٰهَ وَمَنْ آذَى اللّٰهَ تَعَالَى فَيُوشِكُ اَنْ يَأْخُذَهُ اللّٰهُ تَعَالَى »

Abdullah İbn-i Muğaffil (Radıyallahu Anh) dan rivayet edildiğine göre Resulullah *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurdu:

"Ashabım hakkında Allah (-u Tealâ)**dan korkun. Allah** (-u Tealâ)**dan ashabım hakkında korkunuz da onları benden sonra** (husumet oklarının) **hedef** (i) **haline getirmeyiniz.**

Her kim sahabeyi severse, beni sevdiği için onları sevmiş olur.

Her kim onlara buğzederse, bana buğzettiği için onlara buğzetmiş olur.

Her kim onlara eziyet ederse bana izeyit etmiş olur.

Her kim beni incitirse Allah (-u Tealây) **ı incitmiş olur.**

Her kim Allah (-u Tealây) **a eza ederse; Allah** (-u Tealâ) **onu** (yaptığı ezaya karşı cezalandırmak ve azap etmek için) **yakalayıverir."**

(Ahmed İbn-i Hanbel, Müsned, No: 20572, 7/341)

Ayrıca Hazreti Ebubekir, Hazreti Ömer, Hazreti Osman, Hazreti Ali, Hazreti Hasan, Hazreti Hüseyin ve diğer büyük sahabiler *(Radıyallahu Anhum)* den her birinin menkıbeleri hakkında sahih hadisler vardır.

Sahabiler arasında vaki olan münazaa ve harbleri, ictihadi hata ve benzeri yorumlarla yorumlamak ve değerlendirmek gerekir.

Bu sebepllerden ötürü sahabiye sebbetmek (sövmek) ve haklarında ileri geri konuşmak; şayet kesin delillere aykırı düşüyorsa küfürdür.

(Hazreti Âişe validemizin iffetine yapılan iftira gibi). Zira Allah-u Tealâ Nur suresinin ayetlerinde, Hazreti Âişe *(Radıyallahu Anha)* validemize yapılan iffetsizlik iftirasının asılsız olduğunu beyan etmiştir.

Eğer sahabiye sebbetmek ve haklarında ileri geri konuşmak kesin delillere dayanmıyorsa, bu da bid'at ve fasıklıktır.

Konu 9: Amellerin tartılmasının hak olduğuna inanmak.

Çünkü Allah-u Tealâ:

«وَالْوَزْنُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ»

"O gün Vezn (amellerin tartılması) **haktır"** buyurmuştur" buyurmuştur. *(Araf Suresi: 7 den)*

Mizan: Sevap ve günah bakımından amellerin miktarının bilinmesini sağlayan şeyden ibarettir.

Akıl, bu terazinin mahiyetini ve tartma keyfiyetini idrak edemez.

Konu 10: Sıratın hak olduğuna inanmak.

Sırat: Cehennemin üzerinden uzatılmış olan kıldan ince kılıçtan keskin bir köprüdür.

Cennetlikler bunun üzerinden göz açıp, kapayacak bir zamanda, yıldırım gibi, rüzgar gibi, süvariler gibi geçerler.

Cehennemlikler ise, sıratın üzerinden geçerken ayakları sürçer ve yuvarlanarak cehenneme düşerler.

Konu 11: Büyük günah işleyenler hakkında Peygamberlerin ve hayırlı kişilerin şefaat etme yetkilerinin varolduğuna inanmak.

Zira Enes İbn-i Malik (Radıyallahu Anh) den rivayet edilen bir hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)*:

عَنْ اَنَسِ بْنِ مَالِكٍ (رضى الله عنه) عَنِ النَّبِيِّ ﷺ :

« شَفَاعَتِي لاَهْلِ الْكَبَائِرِ مِنْ اُمَّتِي »

"Şefaatım, ümmetimden kebire (büyük günah) sahipleri içindir" buyurmuştur. *(Ebu Davud, Sünnet: 23 No: 4739, 2/649, Tirmizi, Kıyamet: 11 No: 2435, 4/625, İbn-i Mace, Zühd: 37, No: 4310, 2/1441)*

Osman İbn-i Affan *(Radıyallahu Anh)* dan rivayet edilen bir hadis-i şerifte Resulullah *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ (رضى الله عنه) قَالَ : «قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ يَشْفَعُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ثَلاَثَةٌ اَلاَنْبِيَاءُ ثُمَّ الْعُلَمَاءُ ثُمَّ الشُّهَدَاءُ»

"Kıyamet gününde üç sınıf insan şefaat edecektir; Peygamberler, alimler ve şehitler." *(İbn-i Mace, Zühd: 37, No: 4313, 2/1443)*

Konu 12: Büyük günah işleyen müslümanlar tevbe etmeden ölseler dahi cehennemde ebedi olarak kalmayacaklarına inanmak.

«فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ»

"Kim zerre kadar hayır işlerse, onu görecektir." *(Zilzal Suresi: 7)*

Kur'an-ı Kerim'de bu ve bu manada bir çok ayet-i kerime vardır.

Mü'min olan bir kimsenin ne kadar günahı olsada imanı bulunduğuna göre mutlaka hayrı vardır. Zerre kadar hayır işleyen bunun sevabını göreceğinden o kişinin neticede mutlaka cennete gireceği muhakkaktır. Çünkü cehennemde kaldığı sürece imanının mükafatını görmesi imkansızdır.

Konu 13: Amelin imandan cüz olmadığına inanmak.

Zira iman; Peygamber Efendimiz *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)* in Allah-u Tealâ'dan getirdiği zaruri ve kesin olarak bilinen şeylerin tamamına inanmaktır.

Bu kavram, azlığı ve çokluğu kabul etmez. Dolayısıyla iman ne artar, ne eksilir. Bu tasdik kendisinde olana: "Mümin", olmayana: "Kâfir" denir.

İman iki rükün (temel) den ibarettir;

1 - Kalb ile tasdik,

2 - Dil ile ikrar

Kalb ile tasdik rükn-i asli'dir, dil ile ikrar ise rük-i zaiddir.

Rükn-i asli olan kalb ile tasdik hiç bir surette müminden düşmesi ihtimali bulunmayan bir rükündür.

Rükn-i zait olan ikrar ise müminden düşmesi ihtimal dahilinde olan bir rükündür.

Şöyleki; öldürülmekle veya bir uzvunun telef edilmesiyle veyahut şiddetli bir dayakla tehdit edilmesi durumunda dil ile ikrar düşebilir.

Nitekim dilsiz hakkında da bu rükün düşünülemez.

Konu 14: Şirkin dışında büyük günah işlemenin mümini iman dairesinden çıkarmayacağına inanmak.

Bu konu bir önceki konunun neticesi konumundadır.

Büyük günahlar, İbn-i Ömer (Radıyallahu Anhuma) dan rivayet edildiği üzere dokuzdur:

1 - Allah-u Tealâ'ya şirk koşmak,

2 - Haksız yere adam öldürmek,

3 - Namuslu kadının iffetine iftira etmek,

4 - Zina etmek,

5 - Savaştan kaçmak,

6 - Sihir (büyü yapmak veya yaptırmak),

7 - Yetim malı yemek,

8 - Müslüman olan ana ve babaya asi olmak,

9 - Mescid-i Haram'da günah işlemek,

Ayrıca Ebu Hureyre, bunlara faiz yemeyi, Hazreti Ali *(Radıyallahu Anh)* hırsızlığı ve şarap içmeyi eklemiştir.

Konu 15: Allah-u Tealâ'nın duaları kabul edip, ihtiyaçları göreceğine inanmak.

Çünkü Allah-u Tealâ Kur'an-ı Kerim'de;

«اُدْعُونِى اَسْتَجِبْ لَكُمْ»

"Bana dua edin, duanızı kabul edeyim" buyurmuştur. *(Gafir Suresi: 60'dan)*

O halde hayatta olan insanların ölülere dua etmelerinde ve onlar için sadaka vermelerinde fayda vardır.

Bu konuya delil olarak Taftazani *(Rahimehullah)*, "ölülere, özellikle cenaze namazında yapılan dualarla ilgili olarak nakledilen sahih hadisler vardır.

Ve selef (geçmiş büyükler) de, bu gibi hususlar öteden beri anane haline gelmiştir. Yapılan duada ölü için fayda olmasa, bu gibi şeylerin manasız olması gerekirdi" demiştir.

Âişe *(Radıyallahu Anha)* dan rivayet edilen bir hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)*:

عَنْ عائِشَةَ (رضى الله عنها) عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : « مامِنْ مَيِّتٍ يُصَلِّى عَلَيْهِ اُمَّةٌ مِنَ الْمُسْلِمِينَ يَبْلُغُونَ مِاۤةً كُلُّهُمْ يَشْفَعُونَ لَهُ اِلاَّ شُفِّعُوا فِيهِ »

"Sayıları yüze varan bir cemaatın namazını kıldığı ve hep birlikte duacı olduğu hiç bir ölü yok ki, bunların o zat hakkındaki duaları kabul edilmemiş olsun" buyurmuştur. *(Müslim, Cenaiz: 18, No: 947, 2/654)*

Konu 16: Kulun kendi iradesiyle yaptığı bütün iyi ve kötü fiilerinin yaratıcısının Allah-u Tealâ olduğuna inanmak.

Çünkü Allah-u Tealâ Kur'an-ı Kerim'de;

« وَاللّٰهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ »

"Sizi de yaptıklarınızı da yaratan Allah (-u Tealâ) dır." *(Saffat Suresi: 96)*

« اَفَمَنْ يَخْلُقُ كَمَنْ لَا يَخْلُقُ اَفَلَا تَذَكَّرُونَ »

"Yaratan, yaratamayan gibi olur mu? düşünmez misiniz?" buyurmaktadır. *(Nahl Suresi: 17)*

Bu ayet-i celile yaratıcıkla övünme makamında nazil olmuştur. Şayet yaratıcılık Allah-u Tealâ'ya ait olmasaydı, bu ayetle övünmesinin bir manası olmazdı.

Ehl-i Sünnet Vel cemaat mezhebinden olan bir kişinin bu şekilde inanması lazım geldiği için yaratmak kelimesini kullara isnad ederek: "Falanca kişi yarattı" demekten sakınmalıdır.

SORU : Kulun bütün fiillerini yaratan Allah-u Tealâ olduğuna göre, kul yaptığı fiilden niçin mes'uldür.

CEVAP: Allah-u Tealâ kullarına hayrı da şerri de seçebilecek bir irade vermiştir.

Kul, bu seçme kudretini hayır ve şerden dilediği cihette (yönde) kullanabilir. Kulun iradesini hayra ve şerre sevketmesine: "Kesb" denilir.

Kulun bu kesbinin Allah-u Tealâ'nın kul için yaratmış olduğu fiille ilgisi ve birlikteliği vardır.

Dolayısıyla kulun yapmış olduğu fiilde Allah-u Tealâ'nın onu cebretmesi (zorlaması) sözkonusu olamaz.

Görüldüğü gibi kulun mes'uliyeti kesbinden kaynaklanmaktadır.

Konu 17: Yolcu veya yolcu değil iken mestler üzere meshetmenin caiz olduğuna inanmak.

Hasan-ı Basri *(Radıyallahu Anh)* demiştirki; Peygamber Efendimiz *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)* in ashabından ulaşmış olduğum yetmiş kişinin hepsi mest üzere meshetmenin caiz olduğu görüşünde idi.

Bundan dolayı Ebu Hanife *(Radıyallahu Anh)* "Gün gibi açık delilller elde etmedikçe, mestler üzere meshin caiz olduğuna kanaat getirmedim" demiştir.

Tabakat-ı Fukaha'nın üçüncü tabakasından: "Müctehid fil mes'ele" (müctehidin görüşünün bulunmadığı meselelerde müctehidin kaide ve usûlüne uygun bir şekilde ictihad etme yetkisine sahip) olan İmam-ı Kerhî *(Rahimehullah)* demiştir ki;

Mest üzere meshetmenin caiz olmadığına kanaat getirenlerin kâfir olmalarından endişe ederim.

Çünkü bu konuda nakledilen eserler ve haberler tevatür hükmündedir.

Netice; mest üzere meshetmenin caiz olmadığı kanaatına varanlar bid'at ehlidir.

Konu 18: Kabirde Münker ve Nekir'in sual sormalarının hak olduğuna inanmak.

Münker ve Nekir: Kabre girerek, insana Rabbinden, dininden ve Peygamberinden sual soran iki melektir.

عَنْ اَبِى هُرَيْرَةَ (رضى الله عنه) قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ ﷺ: « اِذَا قُبِرَ الْمَيِّتُ اَتَاهُ مَلَكَانِ اَسْوَدَانِ اَزْرَقَانِ يُقَالُ لاَحَدِهِمَا اَلْمُنْكَرُ وَلِلاٰخَرِ النَّكِيرُ فَيَقُولاَنِ مَاكُنْتَ تَقُولُ فِى هٰذَا الرَّجُلِ فَيَقُولُ مَاكَانَ يَقُولُ هُوَ عَبْدُاللّٰهِ وَرَسُولُهُ اَشْهَدُ اَنْ لاَاِلٰهَ اِلاَّاللّٰهُ وَاَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ فَيَقُولاَنِ قَدْ كُنَّا نَعْلَمُ اَنَّكَ تَقُولُ هٰذَا ثُمَّ يُفْسَحُ لَهُ فِى قَبْرِهِ سَبْعُونَ ذِرَاعاً فِى سَبْعِينَ ثُمَّ يُنَوَّرُ لَهُ فِيهِ ثُمَّ يُقَالُ لَهُ نَمْ فَيَقُولُ اَرْجِعُ اِلَى اَهْلِى فَاُخْبِرُهُمْ فَيَقُولاَنِ نَمْ كَنَوْمَةِ الْعَرُوسِ الَّذِى لاَيُوقِظُهُ اِلاَّ اَحَبُّ اَهْلِهِ اِلَيْهِ حَتَّى يَبْعَثَهُ اللّٰهُ مِنْ مَضْجَعِهِ ذٰلِكَ وَاِنْ كَانَ مُنَافِقاً قَالَ : سَمِعْتُ النَّاسَ يَقُولُونَ فَقُلْتُ مِثْلَهُ

لاَاَدْرِى فَيَقُولاَنِ قَدْ كُنَّا نَعْلَمُ اَنَّكَ تَقُولُ ذَلِكَ فَيُقَالُ

لِلاَرْضِ اِلْتَئِمِى عَلَيْهِ فَتَلْتَئِمُ عَلَيْهِ فَتَختَلِفُ اَضْلاَعُهُ فَلاَ

يَزَالُ فِيهاَ مُعَذَّباً حَتّٰى يَبْعَثَهُ اللهُ مِنْ مَضْجَعِهِ ذٰلِكَ»

"Ölü mezara gömülünce, birine: 'Münker' diğerine: 'Nekir' adı verilen siyah ve gözleri mavi iki melek gelir.

Ona derler ki, 'şu Muhammed *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)* **denilen zat hakkında ne dersin?' O da** (dünyada) **dediğini söyler.**

'O, Allah (-u Tealân)**ın kulu ve Resûlüdür. Ben şehadette bulunurum ki, Allah** (-u Tealâ)**dan başka ilah yoktur, Muhammed** *(Aleyhisselâm)* **da O'nun kulu ve Resûlüdür.'**

Bunun üzerine melekler, 'biz senin böyle diyeceğini zaten biliyorduk' derler.

Sonra onun mezarı enine ve boyuna yetmiş arşın genişletilir. Daha sonra bu ölünün mezarı aydınlatılır.

Neticede melekler ölüye: 'Yat, uyu' derler. O da (sevincinden dolayı): **'Aileme döneyim ve** (bu iyi halimi onlara) **haber vereyim** (mi?)**' der.**

O zaman Melekler: 'Zifafa giren ve sadece en çok sevdiği kişi tarafından uyandırılan şahıs gibi mahşer gününe kadar sen uyumana devam et' derler.

Ölü münafık olursa; 'Halkın Muhammed *(Aleyhisselâm)* **hakkında bir şeyler söylediklerini işittim, ben de onlar gibi konuştum, başka bir şey bilmiyorum** (yani onun gerçekten Peygamber olup olmadığını bilmiyorum)**' der.**

Melekler: 'Böyle diyeceğini zaten biliyorduk' derler.

Daha sonra yere: 'Bu adamı alabildiğine sıkıştır' diye hitap edilir.

Yer de başlar adamı (mengene gibi) **sıkıştırmaya... O kadar ki** (kaburga) **kemikleri hurda haş olur.**

Allah-u Tealâ onu o yattığı yerden diriltinceye kadar orada daima azaba uğratılır." *(Tirmizi, Cenaiz: 70 No: 1071, 3/383)*

Konu 19: Kâfirlere ve asi olan bazı müminlere yapılacak kabir azabının hak olduğuna inanmak.

Çünkü İbn-i Abbas *(Radıyallahu Anhüma)* dan rivayet edildiğine göre Peygamber Efendimiz *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)* iki kabrin yanına uğradı ve şöyle buyurdu;

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ (رضى الله عنهما) قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ:

«يُعَذَّبَانِ وَمَا يُعَذَّبَانِ فِى كَبِيرٍ بَلَى كَانَ اَحَدُهُمَا لاَيَسْتَتِرُ مِنْ بَوْلِهِ وَكَانَ الْآخَرُ يَمْشِى بِالنَّمِيمَةِ »

"Bunlar azap olunuyorlar, büyük bir şey hakkında azap olunmuyorlar. Evet (insanlar katında değilse de Allah-u Tealâ katında büyük bir şeyle azap olunuyorlar).

Bunlardan biri küçük abdesten sakınmazdı (üzerine sidik sıçratırdı). **Diğeri ise laf taşırdı."**

Daha sonra yaprakları soyulmuş yaş bir dalı aldı ve onu iki parçaya böldü. Sonra her bir kabre bir parça koydu.

O zaman sahabe-i kiram: "Ya Resulullah! Bunu niçin yaptın?" diye sorduklarında, Resulullah *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)*:

« لَعَلَّهُ اَنْ يُخَفَّفَ عَنْهُمَا مَا لَمْ تَيْبَسَا »

"Bu çubuklar yaş kaldıkları müddetçe, onların azaplarının hafifletileceğini umarım" buyurdu. *(Buhari, Vüzu: 54 No: 213, 1/88 Müslim, İman: 34 No: 292, 1/240 Ebu Davud, Taharet: 11 No: 20, 1/52 Tirmizi, Taharet: 53 No: 70, 1/102 İbn-i Mace, Taharet: 26 No: 347, 1/125 Nesai, Taharet: 27 No: 31, 1/33)*

Kabir azabı hakkında daha çok hadis-i şerifler vardır, biz bir tanesiyle yetindik.

Konu 20: Müslümanların Cennete girmeleri, amellerinin karşılığı olmayıp, bilakis Allah-u Tealâ'nın fazl-u keremi ile olduğuna inanmak.

Müminlerin Cennetteki derecelerinin farklı olması amellerinin azlığı ve çokluğuna bağlıdır.

Ancak cennete girmeleri Allah-u Tealâ'nın fazl-u keremine bağlıdır. Zira kulların yapmış olduğu ameller çok bile olsa, Allah-u Tealâ'nın verdiği nimeti karşılaması düşünülemez.

Nitekim Ebu Hureyre *(Radıyallahu Anh)* dan rivayet edilen bir hadis-i şerifte Resulullah *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)*:

عَنْ اَبِي هُرَيْرَةَ (رضى الله عنه) قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «لَنْ يُدْخِلَ اَحَداً عَمَلُهُ الْجَنَّةَ » قَالُوا : وَلاَ اَنْتَ يَا رَسُولَ اللهِ قَالَ : » وَلاَ اَنَا اِلاَّ اَنْ يَتَغَمَّدَنِي اللهُ بِفَضْلٍ وَرَحْمَةٍ «

"Hiç birinizi ameli Cennete sokamaz" buyurdu. O zaman: "Sen de mi? Ey Allah'ın Resûlü!" diye sorulduğunda Peygamber Efendimiz *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)*:

"Ben de (giremem). **Ancak Allah** (-u Tealâ) **beni fazl-u rahmetiyle kuşatırsa** (girebilirim)" buyurdu. *(Buhari, Merza: 19 No: 5349, 5/2147 Müslim, Sıfatü'l-Münafikin: 17 No: 2816, 4/2169)*

Konu 21: Öldürülenin, eceliyle öldüğüne inanmak.

Şöyleki Allah-u Tealâ öldürme hadisesinin gerçekleşeceğini, evveli olmayan ilmi ile bilmiş olduğundan öldürülenin ecelini ona göre belirlemiştir.

Katil ise yasak olan öldürme cinayetini işleyip Allah-u Tealâ'nın takdirinin bu şekilde tecelli etmesine sebep olduğu için mes'ul olmuştur.

O halde öldürülen kişi için: "Eceli (ölüm zamanı) nı tamamlamadan ölmüştür" denilemez.

Konu 22: Peygamberlerden sonra insanların en faziletlisinin Hazreti Ebubekr-i Sıddık ve Hazreti Ömer *(Radıyallahu Anhüma)* **olduğuna inanmak.**

Konu 23: Hazreti Osman ve Hazreti Ali *(Radıyallahu Anhüma)* **yı sevmenin gerekliliğine inanmak.**

Ehl-i Sünnetin cumhuru (çoğunluğu) na göre, Hazreti Osman, Hazreti Ali'den üstündür. Bazıları bunun aksini iddia etmişlerdir.

Konu 24: Veliler (Allah-u Tealâ'nın dostların)**ın, kerametlerinin hak olduğuna inanmak.**

Veli: İmkan dahilinde Allah-u Tealâ ve sıfatları hakkında bilgi sahibi olan, ibadetlere devam eden, günahlardan kaçınan, lezzetlere ve şehvetlere dalmaktan yüz çeviren, dünyaya sırt çeviren, kalbine yönelen, Mevla Tealâ'yı zikre devam eden kişidir.

Mucize: Peygamberlik davasıyla ilgili olan harikulade hadiselerdir.

Velilerin kerameti: Peygamberliği iddia etmemek şartıyla onlardan zuhur eden harikulade (adet dışı) hadiselerdir.

İstidrac: İman ve amelle ilgisi bulunmayan kişilerden zuhur eden harikulade hadiselerdir.

Veli olan kişi bir Peygambere tabi olduğunu ikrar ettiği için onun göstermiş olduğu keramet, tabi olduğu Peygamber için mucize sayılır.

Bu kerametler ne gibi şeylerdir?

Tayy-i Mekan: (az süre içinde uzun mesafe katetmek).

Meselâ; Süleyman *(Aleyhisselâm)*ın adamı olan Asaf İbn-i Berhiya'nın göz açıp kapama süresi içerisinde Belkıs'ın tahtını uzak bir mesafeden getirmesi gibi. *(Neml Suresi: 40)*

İhtiyaç duyulduğunda yenilecek, içilecek ve giyilecek şeylerin kendiliğinden ortaya çıkması.

Nitekim Hazreti Meryem hakkında bu durum gerçekleşmiştir. *(Ali İmran Suresi: 37)*

Su üzerinde yürümek, havada uçmak, cansız maddelerin ve hayvanların konuşmaları ve benzeri şeyler Selef-i Salihin'den, inkârı mümkün olmayacak derecede çok kişiden nakledilen harikulade hadiselerdir.

Konu 25: Peygamber *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)* **in Cennetle müjdelemiş olduğu on kişi-**

nin cennetlik olduğuna dair şehadette bulunmanın hak olduğuna inanmak.

Nitekim Abdurrahman İbni Avf *(Radıyallahu Anh)* dan rivayet edilen bir hadis-i şerifte Resulullah *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

عَنْ عَبْدِ الرَّحْمٰنِ بْنِ عَوْفٍ (رضى الله عنه) قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ ﷺ: «اَبُو بَكْرٍ فِى الْجَنَّةِ وَعُمَرُ فِى الْجَنَّةِ وَعُثْمَانُ فِى الْجَنَّةِ وَعَلِىٌّ فِى الْجَنَّةِ وَطَلْحَةُ فِى الْجَنَّةِ وَالزُّبَيْرُ فِى الْجَنَّةِ وَعَبْدُ الرَّحْمٰنِ بْنُ عَوْفٍ فِى الْجَنَّةِ وَسَعْدٌ فِى الْجَنَّةِ وَسَعِيدٌ فِى الْجَنَّةِ وَابُو عُبَيْدَةَ بْنُ الْجَرَّاحِ فِى الْجَنَّةِ»

1 - Ebubekir *(Radıyallahu Anh)*, **cennettedir.**

2 - Ömer *(Radıyallahu Anh)*, **cennettedir.**

3 - Osman *(Radıyallahu Anh)*, **cennettedir.**

4 - Ali *(Radıyallahu Anh)*, **cennettedir.**

5 - Talha *(Radıyallahu Anh)*, **cennettedir.**

6 - Zübeyr *(Radıyallahu Anh)*, **cennettedir.**

7 - Abdurrahman bin Afv *(Radıyallahu Anh)*, **cennettedir.**

8 - Sa'd (bin Ebi Vakkas *(Radıyallahu Anh)*, **cennettedir.**

9 - Saîd (bin Zey *(Radıyallahu Anh)*, **cennette-dir.**

10 - Ebû Ubeyde bin Cerrah *(Radıyallahu Anh),* **cennettedir."**

(Tirmizi, Menakib: 26, No: 3747, 5/647, Ebu Davud, Sünnet: 8, No: 4649, 2/623, Ahmed İbni Hanbel, Müsned, No: 1575, 1/410, Ebu Ya'la, No: 835, 2/147, Beğavi, Şerhussünne, No: 3925, 14/128, İbni Hıbban, No: 7002, 15/463

Yine böylece Hazreti Hatice, Hazreti Fatıma, Hazreti Âişe ile Hasen ve Hüseyn *(Rıdvanullahi Aleyhim Ecmai-în)* ve diğer bazı sahabeler hakkında cennet müjdesi dünyada verilmiştir.

Bu hususta bir çok hadis-i şerif ve rivayetler mevcuttur.

Bunları veya bunlardan birini tenkit eden kişi mübtedi' (ehl-i bid'at)tır.

Biz bütün mü'minlerin cennet ehli, kâfirlerin de cehennem ehli olduklarına şahitlik ederiz, fakat hakkında bir nas (ayet ve hadis gibi bir delil) bulunmadıkça belli bir kimsenin cennetlik veya cehennemlik olduğuna dair şahitlikte bulunamayız.

Konu 26: Kitabın hak olduğuna inanmak.

Yani hafaza meleklerinin, mükellef kulun taat ve isyanlarını yazdıkları divan haktır. Bu defter mü'minlere sağ elinden kâfirlere ise sol ellerinden ve sırtlarının arkasından verilecektir.

Fasık mü'mine defteri nasıl verileceğine dair ihtilaf varsa da meşhur olan görüş, sağ tarafından verileceğidir.

Konu 27: Sualin hak olduğuna inanmak.

Kıyamet günü hesap zamanı Mevla Tealâ'nın, kullarına dünyada yaptıklarını sorması haktır. Mevla Tealâ mü'minlerin günahını teşhir etmeyip onlarla teke tek görüşecek ve neticede günahlarını mağfiret edecektir.

Kâfirler ve münafıklar hakkında ise bütün mahlukatın huzurunda:

«هٰؤُلَآءِ الَّذِينَ كَذَبُوا عَلٰى رَبِّهِمْ اَلَا لَعْنَةُ اللّٰهِ عَلَى الظَّالِمِينَ (18) »

"İşte bunlar, Rablerine karşı iftirada bulunanlardır. Allah'ın la'neti o zalimlerin üzerine olsun." *(Hud Suresi: 18 den)* diye nida edilecektir.

Konu 28: Havz-ı Kevser'in hak olduğuna inanmak.

Abdullah İbni Amr *(Radıyallahu Anh)* dan rivayet edildiğine göre bu hususta Resulullah *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

عَنْ عَبْدِ اللّٰهِ بْنِ عَمْرٍو (رضى الله عنهما) قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ ﷺ: « حَوْضِى مَسِيرَةُ شَهْرٍ مَآؤُهُ اَبْيَضُ مِنَ اللَّبَنِ وَرِيحُهُ اَطْيَبُ مِنَ الْمِسْكِ وَكِيزَانُهُ كَنُجُومِ السَّمَاءِ مَنْ شَرِبَ مِنْهَا فَلَا يَظْمَأُ اَبَداً»

"Benim havzım (açıları eşit olmak üzere) **bir aylık genişliktedir. Onun suyu sütten beyaz, kokusu miskten daha hoştur.**

Bardakları gökteki yıldızlar gibi (çok)**tur. Ondan** (bir kere) **içen artık ebedi susamaz."** *(Buhari, Rikak: 53, No: 6208, 5/2405, Müslim, Fezail: 9, No: 2292, 4/1793, Ahmed İbni Hanbel, Müsned, No: 15123, 5/189)*

Konu 29: İnsanların Peygamberlerinin, meleklerin Peygamberlerinden, meleklerin Peygamberlerinin, insanların Peygamber olmayanlarından, insanların Peygamber olmayanlarının da meleklerin Peygamber olmayanlarından daha faziletli olduğuna inanmak.

Melek nev'inin Peygamberlerinin, insanlardan Peygamber olmayanlara üstün oluşu içma ile, hatta zaruri olarak sabit olan bir hükümdür.

İnsan nev'inin Peygamberlerinin, melek nev'inin Peygamberlerinden, Peygamber olmayan insanların, Peygamber olmayan meleklerden üstün oluşu bir kaç şekilde izah edilebilir.

a) Allah-u Tealâ meleklere Adem *(Aleyhisselâm)* a tazim ve tekrim yolu ile secde etmelerini emretti.

Hikmetin gereği Allah-u Tealâ'nın, fazilet bakımından altta olanın üstte olana secde etmesini emretmesidir.

b) İlim ehli olan herkes;

«وَعَلَّمَ اٰدَمَ الْاَسْمَاۤءَ كُلَّهَا»

"Allah (-u Tealâ) **Adem** *(Aleyhisselâm)* **a bütün isimleri öğretti."** *(Bakara Suresi: 31 den)*

Ayeti ile Allah-u Tealâ'nın, Adem *(Aleyhisselâm)* ı meleklerden üstün kıldığını, Adem *(Aleyhisselâm)* ın ilminin fazlalığı sebebiyle, tazim ve tekrimi hakettiğini anlar.

c)

« إِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰى اٰدَمَ وَنُوحاً وَاٰلَ اِبْرٰهِيمَ وَاٰلَ عِمْرَانَ عَلَى الْعَالَمِينَ»

"Şüphesizki Allah (-u Tealâ) **Adem** *(Aleyhisselâm)* **ı, Nuh** *(Aleyhisselâm)* **ı, İbrahim ailesi ile İmran ailesini seçip alemlere üstün kıldı."** *(Ali İmran Suresi: 33)*

Bu ayet-i celilede zikredilen Alem kavramına melekler de dahildir. Peygamber olmayan insanların, Peygamber olan meleklerden üstün tutulmayacakları icma ile istisna edilmiştir.

Bu istisna dışında ayetin genel hükmü bakidir. Bu genel hüküm de; "İnsan nev'inin Peygamberlerinin, melek nev'inin Peygamberlerinden, Peygamber olmayan insanların, Peygamber olmayan meleklerden üstün oluşu" dur.

HATİME
(Son söz)

Bu risalede açıklanan inançlara sahip olmak ne kadar önemli ise bu itikadı korumak ve bu inanç üzere ölmek de o derece önemlidir.

Bu yüzden risalemizin sonunda, imanı vesvese ve şüphelerden kurtaracak ve son nefeste koruyacak bazı duaları yazmayı münasip gördüm.

Ruhul Beyan, Kurtubî ve Cemel tefsirlerinde zikredildiğine göre, Sabahleyin En'am suresinin başından 3 ayeti kerimeyi okuyan kimsenin kalbine şeytan her ne zaman yalnış bir fikir atmak istese, beraberinde demirden bir kamçı bulunan bir melek yedinci kat semadan inerek onunla şeytan arasına yetmiş bin perde koyar. *(Tefsir-i Cemel, 2/2, Kurtubî, 6/383)*

Ayet-i kerimelerin okunuşu:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِى خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ

وَالنُّورَ ثُمَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ (1) هُوَالَّذِى خَلَقَكُمْ

مِنْ طِينٍ ثُمَّ قَضَى اَجَلاً وَاَجَلٌ مُسَمًّى عِنْدَهُ ثُمَّ اَنْتُمْ تَمْتَرُونَ (2) وَهُوَ اللّٰهُ فِى السَّمٰوَاتِ وَفِى اْلاَرْضِ يَعْلَمُ سِرَّكُمْ وَجَهْرَكُمْ وَيَعْلَمُ مَا تَكْسِبُونَ (3)

Rivayet edildiğine göre her gün on kere:

« اَعُوذُ بِاللّٰهِ السَّمِيعِ الْعَلِيمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ »

okuyan kimse, o gün şeytanın bütün vesveselerinden kurtulur.

Aşık Muhammed el Halidi en Nakşibendi *(Kuddise Sırruhu)* Hazretlerinin beyanına göre güneş doğmadan ve batmadan, Ali İmran suresinin 18. ayeti kerimesini, zikredilecek dua ile birlikte okuyan kişiye son nefeste imanı bağışlanır. *(Miftah-u Kenzil Esrar Fit Tarikatin Nakşibendiyye, Sh: 21)*

Ayeti Kerimenin dua ile birlikte okunuşu:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

شَهِدَ اللّٰهُ اَنَّهُ لاَ اِلٰهَ اِلاَّ هُوَ وَالْمَلاَئِكَةُ وَاُولُوا الْعِلْمِ قَائِماً بِالْقِسْطِ لاَاِلٰهَ اِلاَّ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ وَاَنَا اَشْهَدُ بِمَا شَهِدَ اللّٰهُ بِهِ وَاَسْتَوْدِعُ اللّٰهَ هٰذِهِ الشَّهَادَةَ وَهِىَ لِى وَدِيعَةٌ عِنْدَاللّٰهِ اِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللّٰهِ اْلاِسْلاَمُ .

Şeyh Muhammed Ali İbni Hakim et Tirmizi *(Rahimehullah)* buyurmuştur ki: Allah-u Tealâ Hazretlerini bin kere rüyamda gördüm ve O'na: "Ya Rabbi! Ben imanımı kaybetmekten korkuyorum" dedim.

O'da bana: Sabahın sünneti ile farzı arasında bir kere şu duayı okumamı emretti.

« يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ يَا بَدِيعَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ اَسْاَلُكَ اَنْ تُحْيِيَ قَلْبِي بِنُورِ مَعْرِفَتِكَ اَبَداً يَا اَللّٰهُ يَا اَللّٰهُ يَا اَللّٰهُ »

"Ey Hayy ve Kayyum! Ey Celal ve ikram sahibi! Ey göklerin ve yerin yaratıcısı olan Allahım! Senden, kalbimi marifetinin nuruyla ebediyyen diriltmeni isterim. Ya Allah! Ya Allah! Ya Allah!"

Bir rivayette, bu duanın üç kere, diğer bir rivayette de kırk kere okunması emredilmiştir. *(Molla İlyas, Akaidi Taftazani hami-şinde S. 134)*

Üstadımızın Üstadı Hacı Ali Haydar Efendi *(Kuddise Sırruhu)*, Üstadımız Hacı Mahmud Efendi Hazretlerine, kalbinin kaymaması için şu duayı devamlı okumasını vasiyet etmiştir:

«رَبَّنَا لَاتُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ اِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً اِنَّكَ اَنْتَ الْوَهَّابُ»

"Ey Rabbimiz! Bizi hidayete eriştirdikten sonra kalplerimizi kaydırma. Bize tarafından rahmet bahşeyle. Şüphesiz ki sen ancak sen son derece hibe edensin." *(Ali İmran Suresi: 8)*

Akşamın sünnetinden sonra okunan şu dua da kalbin imanda sabit kalmasına büyük bir vesiledir:

عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ زَوْجِ النَّبِيِّ ﷺ (رضى الله عنها) قَالَتْ : كَانَ رَسُولُ اللهِ ﷺ إِذاَ انْصَرَفَ مِنْ صَلاَةِ الْمَغْرِبِ يَدْخُلُ فَيُصَلِّى رَكْعَتَيْنِ ثُمَّ يَقُولُ فِيماَ يَدْعُوا : « ياَ مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ ثَبِّتْ قُلُوبَناَ عَلىٰ دِينِكَ »

Ümmü Seleme *(Radıyallahu Anh)* a validemizden rivayet edildiğine göre, Resulullah *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)* akşam namazını kıldıktan sonra (yanıma) girer iki rekat namaz kılar ve sonra:

"Ey kalpleri çeviren Allahım! Kalplerimizi dinin üzere sabit kıl." diye dua ederdi. *(İbni Sünni, Amelül yevmi velleyle, Sh. 232, No: 658)*

DUANIN OKUNUŞU:

« يَامُقَلِّبَ الْقُلُوبِ ثَبِّتْ قُلُوبَنَا عَلَى دِينِكَ »

Yine böylece sabah namazının sünnetini evde kılıp cemaate çıkmak ta, son nefeste imanlı ölmeye sebep olacak en faziletli amellerden olarak zikredilmektedir.

Dünya ve ahiret en büyük sermayemiz olan imanımızı koruyabilmemiz için elden gelen bütün gayreti göstermemiz gerekirken, yapılması bu kadar kolay olan vazifeleri de terkedersek elbette bu, büyük bir acizlik belgesi ve imana önem vermeme göstergesi olur ki bu hale düşmekten Allah-u Tealâ'ya sığınırız.

Allah-u Tealâ'dan en büyük niyazımız ve O'na olan en son duamız, bu risalede belirtilen "Ehli Sünnet vel Cemaat" mezhebinin inancı üzere yaşayıp ölmeye bizi muvaffak kılmasıdır.

FİHRİST

و اخر دعوينا ان الحمد لله رب العالمين

Son duamız şudur:
"Bütün övgüler âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur."

Ey İnsanlar !

Bu kitap size, dünya ve ahiret saadetine kavuşacağınız doğru inancı, madde madde açık bir dille açıklamaktadır.

Eğer bu eseri okuyup okutarak ve inancınızı buna göre gözden geçirerek kendinizi ve sevdiklerinizi kurtarmaya çalışmazsanız, kendisinden başka ilah olmayan Allah-u Tealâ'ya yemin olsun ki, sizi Allah-u Tealâ'nın azabından kurtaracak bir fert yoktur.